

ÚRAD PRE REGULÁCIU SIEŤOVÝCH ODVETVÍ

VÝROČNÁ SPRÁVA

2016

ANNUAL REPORT

REGULATORY OFFICE FOR NETWORK INDUSTRIES

RONI

OBSAH

1. Elektroenergetika	7
2. Plynárenstvo	19
3. Tepelná energetika	33
4. Vodné hospodárstvo	39
5. Legislatívna činnosť	46
6. Regulácia štandardov kvality a analytická činnosť	47
7. Výkon kontroly	49
8. Podnety a sťažnosti	54
9. Alternatívne riešenie sporov	54
10. Povolenia na podnikanie v sieťových odvetviach	55
11. REMIT a medzinárodné aktivity úradu	55
12. Ľudské zdroje a organizačná štruktúra	56

PRÍHOVOR PODPREDESEDU ÚRADU

Rok 2016 bol nepochybne pre úrad jeden z najnáročnejších v jeho 16-ročnej histórii. Nielen preto, že sa končilo regulačné obdobie 2012–2016, ale aj pre tri hlavné piliere, na ktorých naše úsilie v tomto roku stálo a ktoré sme sa všemožne snažili naplňať – schválenie novej regulačnej politiky, rozsiahla kontrola majetku distribučných spoločností a organizácia medzinárodných konferencií. S uspokojením môžem konštatovať, že úrad v tomto úsilí svojou odbornosťou a nasadením obstál a to ako doma, tak aj vo svete.

Zároveň chcem vyzdvihnúť fakt, že prijatiu novej regulačnej politiky na roky 2017–2021 predchádzala široká zhoda odberateľskej a odbornej obce, Ministerstva hospodárstva SR a Ministerstva životného prostredia SR. Na domácej scéne dominovala v práci úradu príprava nových vyhlášok, či už v oblasti cenovej regulácie, pravidiel fungovania trhu a štandardov kvality. Úrad aj v roku 2016 dôsledne uplatňoval svoju filozofiu prioritnej ochrany zraniteľných odberateľov a zároveň uplatňovaním metódy cenového stropu dával príležitosť prevádzkovateľom sústav a sietí ponechať si primeraný zisk, samozrejme za predpokladu, že sa budú správať efektívne a budú optimalizovať svoje náklady. Úrad sa

aj v roku 2016 zameriaval na podporu liberalizácie trhu s elektrinou a plynom, zlepšenie práv spotrebiteľov a podporu solidarity regiónov a regionálnej spolupráce.

Mimoriadnou udalosťou, ktorá na niekoľko mesiacov úrad plne zamestnávala, bola fyzická kontrola majetku distribučných spoločností, ktorá svojím rozsahom nemala v histórii Slovenska obdobu. V roku 2016 sa nášmu úradu darilo aj na medzinárodnom poli, o skúsenosti jeho expertov bol záujem pri reformách energetiky v Srbsku, Lotyšsku, Azerbajdžane, na Kube, či v Moldavsku. K tomu sa pripojili aj skvelé ohlasy z celého sveta na prelomovú 15-tu výročnú konferenciu ERRA, ktorú sme zorganizovali v Bratislave. Iste, nie všetko sa v roku 2016 podarilo, ale mnohé veci áno. Som presvedčený, že o to väčšie výzvy pred úradom stoja do budúcnosti.

Ing. Miroslav Čelinský
podpredseda ÚRSO

Ing. Jozef Holjenčík, PhD.
predseda rady a predseda ÚRSO

Ing. Radoslav Naništa
podpredseda rady

Ing. Milan Krajčovič
člen rady

JUDr. Ján Híjj, PhD.
člen rady

Ing. Ján Horkovič
člen rady

Ing. Vladimír Čepko
člen rady

Ing. Viliam Mikuláš
člen rady

Ing. Miroslav Čelinský
podpredseda ÚRSO, nie je
členom rady

01

ELEKTROENERGETIKA

Rok 2016 bol posledným rokom päťročného regulačného obdobia, ktoré bolo determinované poklesom cien na svetových burzách s elektrinou, čo malo výrazne pozitívny vplyv na konečné ceny elektriny pre všetkých odberateľov elektriny. Treba však konštatovať, že to, čo malo na jednej strane pozitívny vplyv, na strane druhej pôsobilo negatívne, keď pokles cien silovej elektriny znamenal nárast nákladov na podporu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov (ďalej len „OZE“) a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby (ďalej len „VU KVET“).

Desaťročný plán rozvoja sústavy

Zodpovednosť za technickú funkčnosť prenosovej sústavy má prevádzkovateľ prenosovej sústavy, ktorý pravidelne predkladá Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) a Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky informácie o zámeroch rozvoja sústavy. Najdôležitejším dokumentom je desaťročný plán rozvoja sústavy, ktorý prevádzkovateľ prenosovej sústavy predkladá na schválenie úradu. Je to povinnosť, ktorá bola do legislatívy Slovenskej republiky implementovaná v rámci harmonizácie legislatívnych predpisov Európskej únie. Desaťročný plán rozvoja sústavy obsahuje zhodnotenie plnenia predchádzajúceho schváleného plánu a zásadné zámery rozvoja sústavy tak, aby boli zabezpečené základné ciele rozvoja jednotného trhu s elektrinou a zabezpečenie stability a bezpečnosti sústavy. Predložený plán podlieha konzultačnému procesu s užívateľmi sústavy, ktorý riadi úrad a v rámci ktorého môže úrad uložiť prevádzkovateľovi prenosovej sústavy povinnosť ho zmeniť.

Výsledky konzultačného procesu úrad zverejňoval na svojom webovom sídle. Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s. (ďalej len „SEPS, a.s.“) zároveň aktualizovala Desaťročný plán rozvoja prenosovej sústavy na obdobie rokov 2016 až 2025. Informácia o výsledkoch konzultácií vrátane informácie o požiadavkách existujúcich a potenciálnych užívateľov sústavy na realizáciu investícií do prenosovej sústavy k Desaťročnému plánu rozvoja prenosovej sústavy na obdobie rokov 2016 až 2025 bola zverejnená úradom dňa 16. 2. 2016.

Podporné a systémové služby

Podporné služby sú služby, ktoré prevádzkovateľ prenosovej sústavy nakupuje na voľnom trhu a prostredníctvom nich poskytuje užívateľom sústavy systémové služby, ktoré sú potrebné na dodržanie kvality dodávky elektriny a na zabezpečenie prevádzkovej spoľahlivosti elektrizačnej sústavy Slovenskej republiky. Takýmito službami sú napríklad primárna regulácia, regulácia napätia, frekvencie jalového výkonu, ochrana pred úplným alebo čiastočným rozpadom sústavy („black-out“) a pod. Výsledkom ich aktivácie je dodávka regulačnej elektriny.

Úrad na základe požiadavky rozsahu jednotlivých druhov podporných služieb určil prevádzkovateľovi prenosovej sústavy celkové plánované náklady na nákup všetkých druhov podporných služieb od ich certifikovaných poskytovateľov. Zároveň určil maximálnu cenu za poskytovanie primárnej regulácie činného výkonu, sekundárnej regulácie činného výkonu, terciárnych regulácií činného výkonu v eurách na jednotku disponibilného elektrického výkonu a maximálny ročný náklad na zabezpečenie poskytovania diaľkovej regulácie napätia, jalového výkonu a štartu z tmy v eurách a tiež maximálnu cenu ponúkanej kladnej regulačnej elektriny a minimálnu cenu ponúkanej zápornej regulačnej elektriny pri aktivácii predmetného druhu podpornej služby.

Cena za obstaranú regulačnú elektrinu v eurách na jednotku množstva elektriny sa určovala transparentne na základe ponukových cien

využitých elektroenergetických zariadení poskytovateľov podporných služieb ako:

- najvyššia cena zdroja poskytujúceho regulačnú elektrinu v štvrt hodinovom rozlíšení, ak je regulačná elektrina kladná, najviac však maximálna cena určená cenovým rozhodnutím v eurách za jednotku množstva elektriny,
- najnižšia cena zdroja poskytujúceho regulačnú elektrinu v štvrt hodinovom rozlíšení, ak je regulačná elektrina záporná, najmenej však minimálna cena určená cenovým rozhodnutím v eurách za jednotku množstva elektriny.

Prevádzkovateľ prenosovej sústavy nakupuje rôzne typy podporných služieb potrebných na zabezpečenie systémových služieb od poskytovateľov podporných služieb a to výberom z ich ponúk podľa prevádzkového poriadku. Tí musia spĺňať podmienky stanovené technickými podmienkami a obchodné podmienky určené prevádzkovým poriadkom. Cieľom je dosiahnuť minimálne náklady na zabezpečenie podporných služieb, pričom nákup je organizovaný otvoreným, transparentným a nediskriminačným spôsobom voči všetkým poskytovateľom. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy prednostne využíva ponuky zo zariadení na vymedzenom území pri zachovaní princípu minimalizácie nákladov na ich nákup.

Technická spôsobilosť poskytovateľov podporných služieb sa preukazuje certifikačným meraním, ktorého postup je stanovený technickými podmienkami.

Vývoj v oblasti poskytovania PpS v rokoch 2014 až 2016

	2014	2015	2016
Počet poskytovateľov PpS	24	25	24
Počet poskytnutých ponúk poskytovateľmi PpS	2844	3422	3635
Počet uzavretých zmlúv o poskytovaní PpS	31	32	30

Porovnanie dodávok regulačnej elektriny v rokoch 2015 a 2016 (MWh)

Druh regulačnej elektriny/rok	2015	2016	zmena (%) 2016/2015
Primárna regulácia výkonu +	6 854	6 495	-5,24
Primárna regulácia výkonu -	6 838	6 405	-6,33
Sekundárna regulácia výkonu +	159 585	138 914	-12,95
Sekundárna regulácia výkonu -	197 181	152 947	-22,43
Terciálna regulácia výkonu 3 min. +	2 515	1 388	-44,81
Terciálna regulácia výkonu 3 min. -	946	298	-68,50
Terciálna regulácia výkonu 10 min. +	2 929	508	-82,66
Terciálna regulácia výkonu 10 min. -	875	391	-55,31
Terciálna regulácia výkonu 15 min. +	1 440	531	-63,13
Terciálna regulácia výkonu 15 min. -	1 948	528	-72,90
Terciálna regulácia výkonu 30 min. +			-
Terciálna regulácia výkonu 30 min. -			-
Zníženie odberu	2 194	689	-68,60
Zvýšenie odberu	0	0	nevyužívané
Dovoz havarijnej výpomoci	0	450	nevyužívané
Negarantovaná regulačná elektrina +	0	0	nevyužívané
Negarantovaná regulačná elektrina -	0	0	nevyužívané
Kladná regulačná elektrina	175 516	148 975	-15,12
Záporná regulačná elektrina	207 789	160 570	-22,72

Prenos a distribúcia elektriny

V hodnotenom roku 2016 sa v elektroenergetike na základe schválenej regulačnej politiky na roky 2012 až 2016 uplatňovala metóda cenového stropu tzv. price cap. Táto stimulačná metóda cenovej regulácie dáva príležitosť prevádzkovateľom sústav ponechať si dosiahnutý primeraný zisk, ak sa budú správať efektívne a budú optimalizovať svoje náklady.

Pre prevádzkovateľa prenosovej sústavy úrad stanovil v roku 2016 sieťové tarify, ktoré mohol prevádzkovateľ prenosovej sústavy uplatniť voči odberateľovi priamo pripojenému do prenosovej sústavy v rozsahu:

- tarifa za rezervovanú kapacitu (€/MW/rok),
- tarifa za prenesenú elektrinu (€/MWh),
- tarifa za straty pri prenose elektriny prenosovou sústavou (€/MWh),
- tarifa za systémové služby (€/MWh).

Pri fakturácii distribúcie elektriny sa na odberateľa elektriny pripojeného priamo do distribučnej sústavy na úrovniach VVN a VN vzťahujú úradom stanovené tieto sieťové tarify:

- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za rezervovanú kapacitu (€/MW/mesiac),
- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za distribuovanú elektrinu (€/MWh),
- tarifa za straty pri distribúcii elektriny distribučnou sústavou (€/MWh),
- tarifa za systémové služby (€/MWh).

Cenová regulácia sa vzťahuje aj na prevádzkovateľa miestnej distribučnej sústavy a vykonáva sa určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny pri dodávke elektriny a tarify za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny.

Na odberateľa elektriny alebo výrobcu elektriny pripojeného priamo do distribučnej sústavy na úrovniach NN sa vzťahujú tieto sieťové tarify stanovené úradom:

- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za rezervovanú kapacitu (€/A/mesiac),
- tarifa za distribúciu elektriny bez strát vrátane prenosu elektriny - zložka za distribuovanú elektrinu (€/kWh),
- tarifa za straty pri distribúcii elektriny distribučnou sústavou (€/kWh),
- tarifa za systémové služby (€/kWh).

V oblasti cenovej regulácie dotknutých činností vydal úrad pre rok 2016:

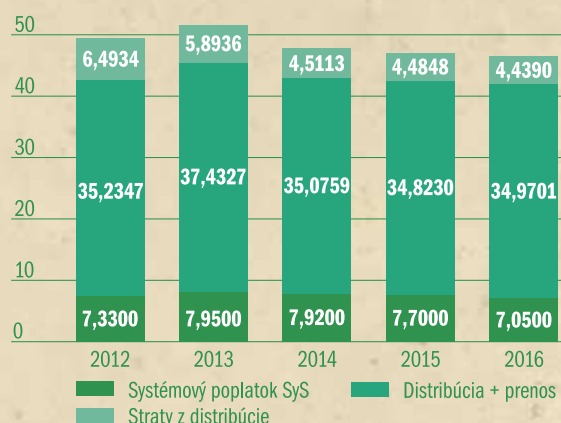
- 333 cenových rozhodnutí za prístup do prenosovej sústavy a prenos elektriny, za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny, za pripojenie do sústavy, za dodávku elektriny pre domácnosti a za

dodávku elektriny dodávateľom poslednej inštancie,

- 89 rozhodnutí o cene elektriny pre stanovenie doplatku pre výrobcov elektriny technológiami kombinovanej výroby elektriny a tepla,
- 88 rozhodnutí o cene elektriny pre stanovenie doplatku pre výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

Úrad v procese stanovovania taríf postupoval transparentne a nediskriminačne, pričom s regulovaným subjektom viedol aktívny dialóg, v rámci zásady súčinnosti bol vyzývaný na vysvetlenie, alebo doplnenie predložených cenových návrhov a pred vydaním rozhodnutia bol písomne vyzvaný, na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnutiu jeho doplnenia. Všetky rozhodnutia boli bezodkladne zverejňované, vrátane zdôvodnenia a celého procesu rozhodovania, a sú dostupné na webovom sídle úradu. Každý regulovaný subjekt má po vydaní rozhodnutia právo sa voči nemu odvolať, pričom druhostupňovým orgánom je Regulačná rada.

Vývoj a štruktúra regulovaných poplatkov v Eur/MWh

Vývoj sieťových poplatkov pre odberateľov mimo domácnosti

	2012 v EUR/MWh	2013 v EUR/MWh	2014 v EUR/MWh	2015 v EUR/MWh	2016 v EUR/MWh	zmena 13/12	zmena 14/13	zmena 15/14	zmena 16/15
Systémový poplatok SyS	7,3300	7,9500	7,9200	7,7000	7,0500	8,46%	-0,38%	-2,78%	-8,44%
Distribúcia + prenos	35,2347	37,4327	35,0759	34,8230	34,9701	6,24%	-6,30%	-0,72%	0,42%
Straty z distribúcie	6,4934	5,8936	4,5113	4,4848	4,4390	-9,24%	-23,45%	-0,59%	-1,02%
Celkom regulované poplatky	49,0581	51,2763	47,5072	47,0078	46,4591	4,52%	-7,35%	-1,05%	-1,17%

V roku 2013 začali jednotlivé regulované poplatky klesať a tento trend pokračoval aj v rokoch 2014 až 2016. Podstatný podiel na tom malo znižovanie cien elektriny ako komodity na trhu s elektrinou a následný cenový dopad na pokrytie strát v sústavách, ako aj na vlastnú spotrebu prevádzkovateľov sústav. Možno predpokladať, že nárast energetickej efektívnosti u prevádzkovateľov sústav bude pokračovať a následne sa udrží trend znižovania oprávnených nákladov podľa cenovej vyhlášky.

Okrem vyššie uvedených taríf sa v konečnej sume fakturovanej za sieťové poplatky v roku 2016 účtovali odberateľom aj iné poplatky, ktoré nesúviseli s prevádzkou sústavy, ale prevádzkovateľ sústavy ich na základe platnej legislatívy vyberal.

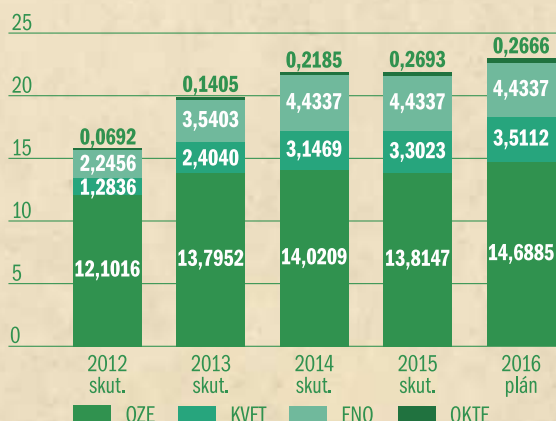
Tarifa za prevádzkovanie systému (TPS)

Tarifou za prevádzkovanie systému sa rozumie pevná cena viažuca sa na technickú jednotku, ktorá zohľadňuje alikvotnú časť nákladov na výrobu elektriny z domáceho uhlia, na výrobu elektriny z OZE a VU KVET a na činnosť organizátora krátkodobého trhu s elektrinou (ďalej len „OKTE, a.s.“). Tarifa sa uplatňovala na koncovú spotrebu elektriny. Úrad stanovil pevné ceny elektriny vyrobenej z OZE a VU KVET v závislosti od technologického procesu výroby elektriny, termínu uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky, inštalovaného výkonu a spôsobu financovania. V cenách boli zohľadnené všetky náklady s dôrazom na ich primeranosť a aj primeraný zisk výrobcu.

Vývoj tarify za prevádzkovanie systému v rokoch 2012 až 2016

Jednotlivé zložky tarify za prevádzkovanie systému (TPS)	2012 (skut.)	2013 (skut.)	2014 (skut.)	2015 (skut.)	2016 (plán)
OZE	12,1016	13,7952	14,0209	13,8147	14,6885
KVET	1,2836	2,4040	3,1469	3,3023	3,5112
ENO (výroba elektriny z domáceho uhlia)	2,2456	3,5403	4,4337	4,4337	4,4337
OKTE, a.s.	0,0692	0,1405	0,2185	0,2693	0,2666
Celkom TPS	15,7000	19,8800	21,8200	21,8200	22,9000

Vývoj jednotlivých zložiek tarify za prevádzkovanie systému v Eur/MWh

Permanentný nárast TPS je spôsobený nielen nárastom výroby z existujúcich zdrojov OZE a KVET, klimatickými faktormi (mení sa priemerná teplota, objem zrážok a pod.), ale hlavne poklesom ceny elektriny na svetových trhoch. Tento faktor vplýva nielen na podporu výroby elektriny z OZE a KVET, ale aj na podporu výroby elektriny z domáceho uhlia. Čím je cena elektriny na trhu nižšia, tým je tarifa za prevádzkovanie systému vyššia a naopak. Náklady spojené s organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou OKTE, a.s. nerástli, nakoľko tie nie sú závislé od ceny elektriny na trhoch.

Slovenská elektrizačná prenosová sústava

Úrad schvaľuje prevádzkovateľovi prenosovej sústavy - spoločnosti SEPS, a. s. pravidlá trhu s elektrinou a prevádzkový poriadok prevádzkovateľa prenosovej sústavy, ktorými sa spoločnosť SEPS, a.s. pri postupoch pridelenia cezhraničných kapacít a riadenia preťaženia na cezhraničných profiloch riadi. Kapacita cezhraničných prepojení prenosovej sústavy Slovenskej republiky v roku 2016 dostatočne zabezpečovala stabilitu a bezpečnosť sústavy nielen v Slovenskej republike, ale aj v podmienkach Európskej únie. Príjmy z poplatkov za riadenie preťaženia pre spoločnosť SEPS, a.s. tvorili v roku 2016 čiastku 27 027 292,83 eura. Úrad v predmetnom roku sledoval využitie príjmov v zmysle článku 16 šiesteho bodu

Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003 a konštatuje, že všetky príjmy prevádzkovateľa prenosovej sústavy vyplývajúce z pridelenia spojovacích vedení sa použili na garantovanie skutočnej dostupnosti pridelennej kapacity a na udržiavanie alebo zvyšovanie kapacít spojovacích vedení prostredníctvom investícií v súlade s desaťročným plánom rozvoja sústavy, ktorý je interne rozdelený na čiastkové ročné plány.

Množstvo disponibilných zdrojov a konkrétne investície SEPS, a.s. a ich percentuálny podiel na disponibilných zdrojoch

	2012	2013	2014	2015	2016
■	115 251 114	105 799 797	105 026 851	110 366 176	100 669 327
■	41 598 155	90 214 968	85 116 921	97 240 958	62 133 311
■	36,09%	85,27%	81,04%	88,11%	61,72%

- Disponibilné zdroje (EUR)
- Investície (EUR)
- Podiel

Disponibilné zdroje tvorila suma v danom roku vypočítaná podľa cenovej vyhlášky, ďalej povolený zisk po zdanení a príjmy z poplatkov za riadenie preťaženia určených na investície. Investície sú zasa všetky investované prostriedky do rozvoja sústavy v danom roku. Ako je vidieť z tabuľky, v rokoch 2013 až 2015 sa investovalo vo veľkej miere, zatiaľ čo v roku 2016 došlo k poklesu. To bolo spojené s rozsiahlymi investíciami v uvedených rokoch a ich ukončením v roku 2015, ako aj s prípravou na ďalšie veľké investície v rokoch nasledujúcich po roku 2016, hlavne do výstavby rozšírenia kapacity cezhraničného prepojenia s Maďarskom.

Market coupling

Cestou k vytvoreniu celoeurópskeho trhu s elektrinou je projekt market couplingu. V rámci projektu 4 M market couplingu sú už používané systémy vyvíjané pre cieľový európsky model denného trhu s elektrinou. Tento model európskeho cenového prepojenia súbežne určuje množstvá a ceny vo všetkých

príslušných pásmach na základe princípu marginálneho stanovenia ceny podľa rámcových usmernení Agentúry pre spoluprácu energetických regulátorov (ďalej len „ACER“) o alokácii kapacít a riadení preťaženia v regióne CEE.

Metóda umožňovala aj v roku 2016 súbežné obchodovanie na energetických burzách zapojených krajín až do výšky dostupnej prenosovej kapacity. Medzi hlavné prínosy prepojenia trhov patrilo efektívnejšie pridelenie voľných cezhraničných kapacít. Obchodované množstvo elektriny na prepojených trhoch prispievalo k väčšej spoľahlivosti dodávok elektriny, k vyššej likvidite trhu a optimálnej cenovej volatilite. V roku 2016 prebiehalo organizovanie, vyhodnocovanie, zúčtovanie a vysporiadanie krátkodobého trhu na dennej báze s konečným mesačným zúčtovaním. V objeme zobchodovanej elektriny v rámci 4MMC zaznamenal OKTE, a.s. na krátkodobom trhu v roku 2016 oproti predchádzajúcemu roku mierny pokles. Celkový ročný zobchodovaný objem elektriny na krátkodobom trhu v rámci 4MMC predstavoval v roku 2016 9,128 TWh, čo je o 1,119 TWh menej ako v roku 2015.

GCC

Dňa 7. októbra 2015 spoločnosť OKTE, a.s. spustila oznamovanie údajov o transakciách na svojom organizovanom cezhraničnom krátkodobom trhu s elektrinou prostredníctvom nového informačného systému RRM. Nahlasovanie dát do systému ACER ukladá účastníkom organizovaného trhu Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou tzv. REMIT. Obstaranie regulačnej elektriny zabezpečoval prevádzkovateľ prenosovej sústavy na základe zmluvy uzatvorenej s poskytovateľom podporných služieb, alebo dodávateľom regulačnej elektriny. Prevádzkovateľ prenosovej sústavy mohol byť dodávateľom regulačnej elektriny výlučne formou jej automatickej aktivácie s parametrami sekundárnej regulácie výkonu prostredníctvom riadiaceho informačného systému dispečingu prevádzkovateľa prenosovej sústavy v spolupráci so susednými prevádzkovateľmi preno-

sových sústav v rámci systému GCC a za cenu určenú v cenovom rozhodnutí úradu, alebo prostredníctvom havarijnej výpomoci od susediacich prevádzkovateľov prenosových sústav. Regulačná elektrina obstaraná prevádzkovateľom prenosovej sústavy v systéme GCC bola v rámci vyhodnotenia, zúčtovania a vysporiadania odchýlky účtovaná ako regulačná elektrina typu sekundárnej regulácie výkonu za osobitnú cenu určenú úradom. Pomer delenia výnosu zo zavedenia GCC určil úrad v cenovom konaní. Časť výnosu bola ponechaná Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústave, a.s. a časť bola využitá na zníženie tarify za systémové služby. Skutočný dopad z regulačnej elektriny obstaranej v rámci systému GCC v roku 2016 bol výnos prevádzkovateľa prenosovej sústavy vo výške 5 685 885,88 eura.

Veľkoobchodný trh

Pri veľkoobchodnom trhu s elektrinou siahajú kompetencie úradu len do vytvárania legislatívnych podmienok, monitorovania dodržiavania pravidiel.

Dodávka elektriny na veľkoobchodnom trhu nebola ani v roku 2016 regulovaná a vytváranie konečnej ceny bolo plne na trhovách princípoch.

V prvom polroku 2016 dosahovali ceny elektriny mimoriadne nízku úroveň. Následne sa vývoj cien obrátil a cena elektriny na trhu začala stúpať. Tento vývoj sa na regulovaných cenách elektriny prejaví v budúcnosti, avšak na veľkoobchodnom trhu sa už prejavil hlavne u odberateľov, ktorí neboli dostatočne chránení proti takémuto vývoju cien a nakupovali elektrinu za aktuálne ceny.

Burza PXE Praha, produkt: F PXE SK BL CAL-t, obdobie: 01/2016 až 12/2016, priemerná cena 31,50 Eur/MWh

Rozhodujúcimi účastníkmi na trhu s elektrinou v Slovenskej republike v roku 2016 boli:

- Slovenské elektrárne, a. s. - najvýznamnejší (dominantný) výrobca elektriny, ktorý v roku 2016 zabezpečoval výrobou elektriny z vlastných zdrojov 69,23 % z výroby elektriny v rámci Slovenskej republiky. Výroba elektriny v objeme 18 981 GWh zabezpečovala 63,05 % spotreby elektriny v rámci Slovenskej republiky. Inštalovaný výkon vlastných zariadení Slovenských elektrární, a.s. na výrobu elektriny bol 4 176 MW,
- podporovaní výrobcovia elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla. Na rok 2016 bolo predpokladané množstvo vyrobenej elektriny z obnoviteľných zdrojov elektriny na doplatok vo výške 2 835 GWh a množstvo elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla na doplatok vo výške 2 182 GWh,
- SEPS, a.s. ako výhradný držiteľ povolenia na prenos elektriny, prevádzkovateľ prenosovej sústavy, plniaci aj úlohy energetického dispečingu (zabezpečoval vyrovnanú bilanciáciu na vymedzenom území Slovenskej republiky),
- OKTE, a.s., organizátor krátkodobého trhu s elektrinou ako inštitúcia na vyhodnocovanie a organizovanie krátkodobého trhu s elektrinou a zabezpečovanie zúčtovania, vyhodnotenia a vysporiadania odchýlok na území Slovenskej republiky,

- Západoslovenská distribučná, a.s., Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a. s. a Východoslovenská distribučná, a. s. výhradní prevádzkovatelia regionálnych distribučných sústav na príslušných častiach vymedzeného územia, do ktorých bolo pripojených viac ako 100 000 odberných miest. Okrem uvedených troch distribučných spoločností pôsobilo na trhu s elektrinou aj 157 držiteľov povolení na distribúciu elektriny. Išlo o prevádzkovateľov miestnych distribučných sústav v areáloch výrobných, ale aj nevýrobných spoločností, do ktorých bolo pripojených menej ako 100 000 odberných miest,
- ostatné subjekty s povolením podnikat' v elektroenergetike, ktorých bolo spolu 455.

Maloobchodný trh

Prijatím zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach bola zavedená cenová regulácia dodávky elektriny zraniteľným odberateľom, ktorými sú odberatelia elektriny v domácnosti a malé podniky.

Cenovej regulácii v oblasti dodávky elektriny v roku 2016 podliehala:

- dodávka elektriny pre domácnosti,
- dodávka elektriny malým podnikom,
- dodávka elektriny dodávateľom poslednej inštancie.

Dodávka elektriny pre domácnosti

Východiskovými parametrami, na základe ktorého sa stanovovala maximálna cena za dodávku elektriny pre domácnosti v roku 2016, bol aritmetický priemer denných cien oficiálneho kurzového lístka zverejneného burzou PXE (POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE) na jej webovom sídle, produktu F PXE SK BL Cal-t za obdobie od 1. januára do 30. júna 2015, ďalej koeficient v percentách maximálne vo výške 12 % na pokrytie plánovaného diagramu dodávky elektriny pre domácnosti a náklady na odchýlku súvisiace s dodávkou elektriny domácnostiam.

K sadzbe za dodávku elektriny sa dodávateľom elektriny pripočítala cena za distribúciu

vrátane prenosu elektriny a strát elektriny pri prenose a cena za straty elektriny pri distribúcii elektriny, tarifa za systémové služby a tarifa za prevádzkovanie systému podľa cenového rozhodnutia, ktorým boli schválené alebo určené ceny za prístup do distribučnej sústavy a distribúciu elektriny pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy, do ktorej bol odberateľ elektriny v domácnosti pripojený.

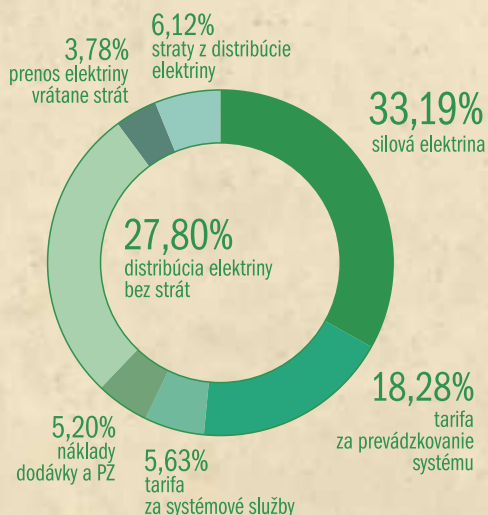
Nakoľko došlo k významnému poklesu cien elektriny na burze, úrad pristúpil k zmene cenových rozhodnutí pre dodávateľov elektriny pôsobiacich v Slovenskej republike. Maximálne ceny za dodávku elektriny pre domácnosti boli dvojjednotkové a pozostávali z mesačnej platby za jedno odberné miesto a ceny za elektrinu odobratú v nízkom pásme alebo vo vysokom pásme. Dodávka elektriny pre domácnosti bola rozdelená do ôsmich sadzieb.

Úrad na svojom webovom sídle ponúkal cenovú kalkulačku, s pomocou ktorej si každý odberateľ mohol na základe svojej predpokladanej spotreby a úradom schválenej ceny pre konkrétneho dodávateľa, porovnať ponuky od jednotlivých dodávateľov elektriny a vybrať toho najvýhodnejšieho.

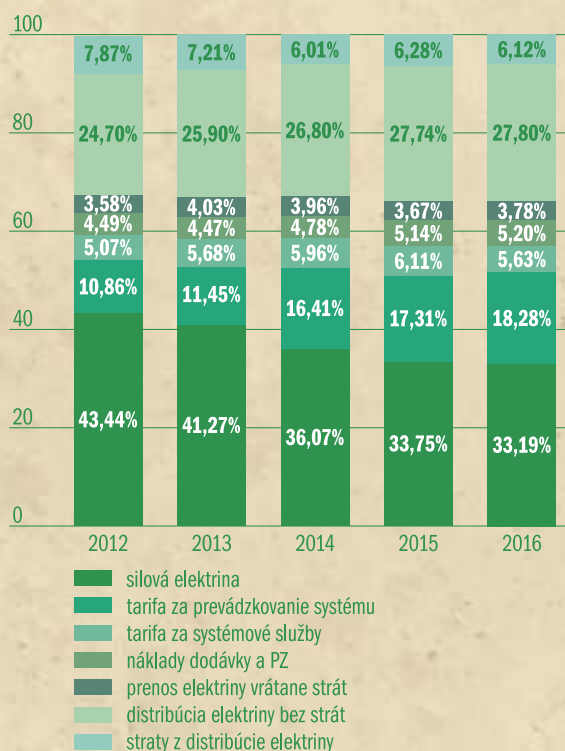
Štruktúra koncovej ceny za dodávku elektriny pre domácnosti v roku 2016

Názov zložky ceny elektriny	Eur/MWh	Podiel na konc. cene
silová elektrina	41,5910	33,19%
tarifa za prevádzkovanie systému	22,9000	18,28%
tarifa za systémové služby	7,0500	5,63%
náklady dodávky a PZ	6,5195	5,20%
prenos elektriny vrátane strát	4,7353	3,78%
distribúcia elektriny bez strát	34,8386	27,80%
straty z distribúcie elektriny	7,6677	6,12%
spolu	125,3022	100,00%

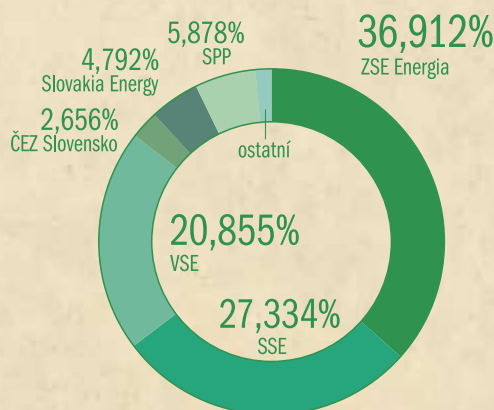
Štruktúra ceny elektriny pre domácnosti v roku 2016

Porovnanie štruktúry koncovej ceny elektriny pre domácnosti v rokoch 2012 až 2016

Podiel dodávateľov na dodávke elektriny v domácnostiach v roku 2016

ostatní:	
SE Predaj	0,09%
Magna E.A.	0,47%
BCF	0,07%
Pow-en	0,02%
ELGAS	0,01%
Energie2	0,79%
UTYLIS	0,08%
Energy Europe, SE	0,01%
Bukóza	0,01%
V-Elektra Slovakia	0,01%
EP ENERGY TRADING	0,02%
A.En. Slovensko	0,00%

Dodávka elektriny pre malé podniky

Za malý podnik je považovaný koncový odberateľ elektriny s ročnou spotrebou elektriny za všetky jeho odberné miesta najviac 30 000 kWh za rok, ktorý predchádza roku predloženia návrhu ceny. Dodávka elektriny malým podnikom je rozdelená do 11 sadzieb. Na rok 2016 úrad vydal 103 cenových rozhodnutí pre dodávku elektriny malým podnikom.

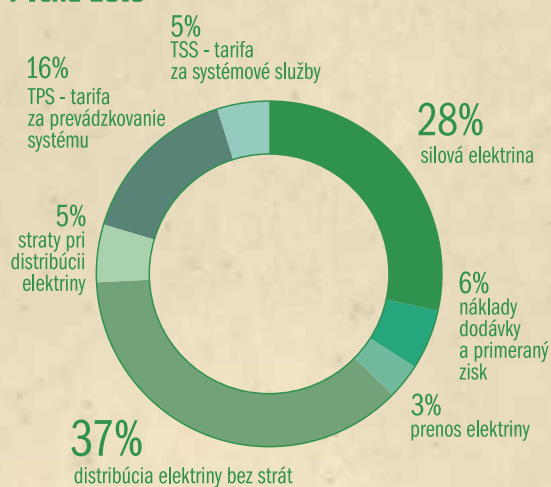
Východiskovými parametrami, na základe ktorých sa stanovovala maximálna cena za dodávku elektriny pre malé podniky v roku 2016, bol aritmetický priemer denných cien oficiálneho kurzového lístka zverejneného burzou PXE (POWER EXCHANGE CENTRAL EUROPE) na jej webovom sídle, produktu F PXE SK BL Cal-t za obdobie od 1. januára do 30. júna 2015, ďalej koeficient v percentách maximálne vo výške 12 % na pokrytie plánovaného diagramu dodávky elektriny pre malé

podniky a náklady na odchýlku súvisiace s dodávkou elektriny pre malé podniky. Vyhláška úradu určila, čo je súčasťou návrhu ceny regulovaného subjektu a tiež spôsob výpočtu maximálnej ceny za dodávku elektriny pre malý podnik. Úrad návrh ceny posúdil a výsledkom cenového konania bolo rozhodnutie úradu s cenami za dodávku elektriny pre malý podnik v jednotlivých zložkách navrhnutých sadzieb.

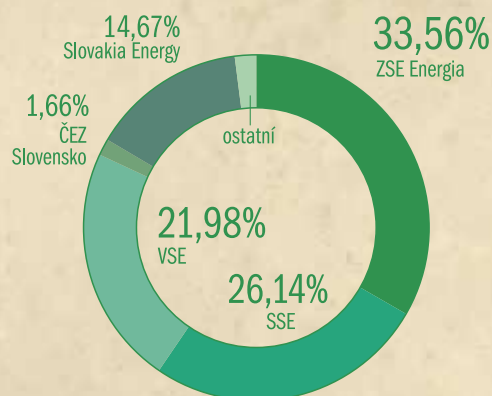
Regulácia koncových cien pre malý podnik udržiavala v podmienkach Slovenskej republiky stabilnú hladinu cien energií, nakoľko liberalizácia na trhu v podmienkach Slovenskej republiky v posledných rokoch nevedla priamo k nižším cenám.

Regulácia pre malý podnik nemala žiadny dopad na trh s energiami a ani nepoškodzovala hospodársku súťaž na trhu dodávok energií malým podnikom, nakoľko úrad určoval maximálne ceny. Reguláciou pre malý podnik bola konkurencia zaručená viac ako v prípade voľnej tvorby cien na trhu, navyše v prostredí, v ktorom sa odberatelia nie vždy dokázali plne kvalifikovane rozhodovať.

Štruktúra ceny elektriny pre malé podniky v roku 2016

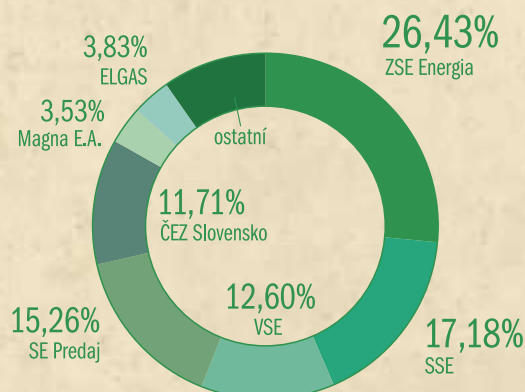
Podiel dodávateľov na dodávke elektriny malým podnikom v roku 2016

ostatní:	
SE Predaj	0,08%
BCF	0,26%
ELGAS	0,20%
Energie2	0,18%
UTYLIS	0,00%
ENERGA Slovakia	0,02%
Duslo	0,02%
Duslo Energy	0,01%
SPP	0,58%
Martinská teplárenská	0,06%
Bukóza	0,10%
V-Elektra Slovakia	0,29%
EP ENERGY TRADING	0,19%
A.En. Slovensko	0,01%

Dodávka elektriny pre ostatných odberateľov V segmente dodávky elektriny ostatným koncovým odberateľom podľa zákona č. 250/2012 Z. z. nemá úrad žiadne kompetencie týkajúce sa regulácie koncovej ceny elektriny. Títo odberatelia boli aj v roku 2016 neregulovaní a konečná cena elektriny pre nich bola závislá iba od ceny elektriny na trhu a ich výberu dodávateľa. Boli sami zodpovední za svoje rozhodnutie. Úrad v tomto segmente len vytváral podmienky a legislatívne prostredie tak, aby nebola žiadnym spôsobom narušená trhová rovnováha a aby žiadne subjekty nezneužívali svoje postavenie na voľnom trhu s elektrinou.

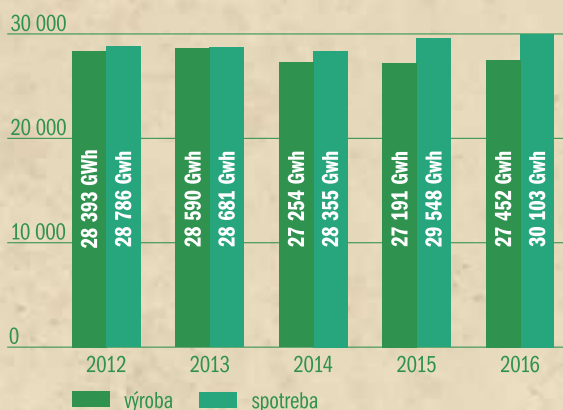
Podiel dodávateľov na dodávke elektriny mimo domácnosti a malých podnikov v roku 2016

ostatní:

BCF	0,15%
Slovakia Energy	0,53%
Pow-en	1,26%
Energie2	0,76%
ENERGA Slovakia	1,34%
Duslo	0,03%
Duslo Energy	0,52%
SPP	2,34%
Energy Europe, SE	0,42%
Martinská teplárenská	0,05%
Bukóza	0,13%
V-Elektra Slovakia	0,17%
EP ENERGY TRADING	1,75%
A.En. Slovensko	0,02%

Celková výroba a spotreba elektriny podľa zdrojov od prevádzkovateľa prenosovej sústavy SEPS, a.s.

Pod spotrebou elektriny na vymedzenom území rozumieme množstvo elektriny určené ako súčet celkovej výroby elektriny na vymedzenom území a dovezenej elektriny, od ktorého

sa odpočíta vyvezená elektrina. V roku 2016 došlo k nárastu výroby elektriny a nárastu jej spotreby na vymedzenom území.

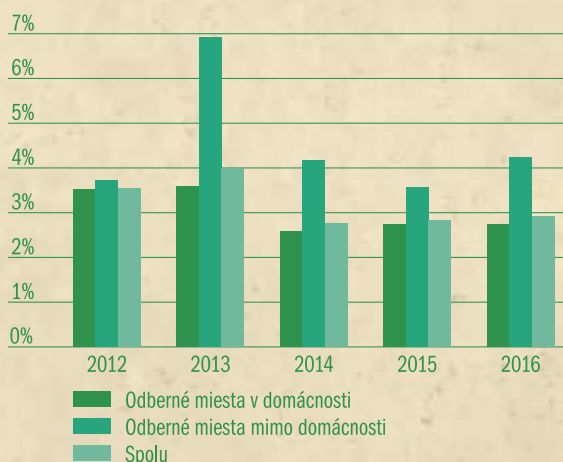
Dodávateľ poslednej inštancie

Úrad určuje aj kritériá pre výber dodávateľa poslednej inštancie a podľa nich rozhoduje o jeho výbere. Počas roku 2016 nebol využitý inštitút dodávateľa poslednej inštancie, čo znamená, že dodávateľia elektriny si na vymedzenom území prevádzkovateľov distribučných sústav Západoslovenská distribučná, a. s., Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a. s., a Východoslovenská distribučná, a. s. plnili povinnosti podľa platnej legislatívy.

Zmena dodávateľa elektriny

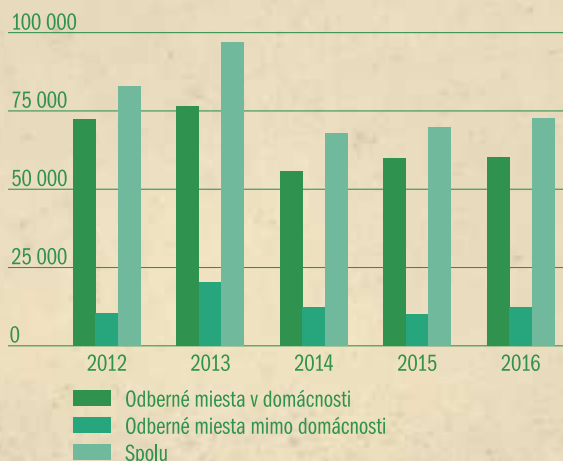
Pri zmene dodávateľa elektriny rozhodovala aj v roku 2016 hlavne cena elektriny a kvalita služieb (poradenstvo, osobný prístup a individuálna ponuka, zmluvné podmienky, komplexné služby súvisiace s dodávkou elektriny a pod.). Z doterajších skúseností vyplýva, že veľa odberateľov malo tarify a sadzby nastavené nevýhodne a ich zmenou by mohli ušetriť značnú časť nákladov za dodávku elektriny. Na posúdenie úrovne liberalizácie trhu s elektrinou a plynom sa používa percentuálny koeficient, tzv. switching, ktorý vyjadruje pomer počtu odberných miest so zmenou dodávateľa elektriny či plynu, k celkovému počtu odberných miest v uvedenom roku. Európska únia z dôvodu sledovania otvorenosti trhu s energiami sleduje hodnoty switchingu v členských krajinách a následne ich zverejňuje v správach ACER.

Switching v rokoch 2012 až 2016

Celkový pokles tzv. switchingu je spôsobený tým, že odberatelia, ktorí mali záujem zmeniť dodávateľa tak už urobili v predchádzajúcich rokoch, ako aj skutočnosťou, že v mnohých prípadoch bola zmena dodávateľa podpísaná s viazanosťou na viac rokov a odberatelia z tohto dôvodu už opäť dodávateľa na istý čas nemennili. Zvyšovaniu počtu odberateľov, ktorí menia dodávateľa môže napomôcť ďalšia osвета. Tomu do značnej miery prispieval aj úrad, ktorý okrem množstva užitočných informácií pre spotrebiteľov na svojom webovom sídle zverejňoval aj cenovú kalkulačku, ktorá aj v roku 2016 slúžila odberateľom v rozhodovacom procese.

Počet odborných miest, ktorí zmenili dodávateľa

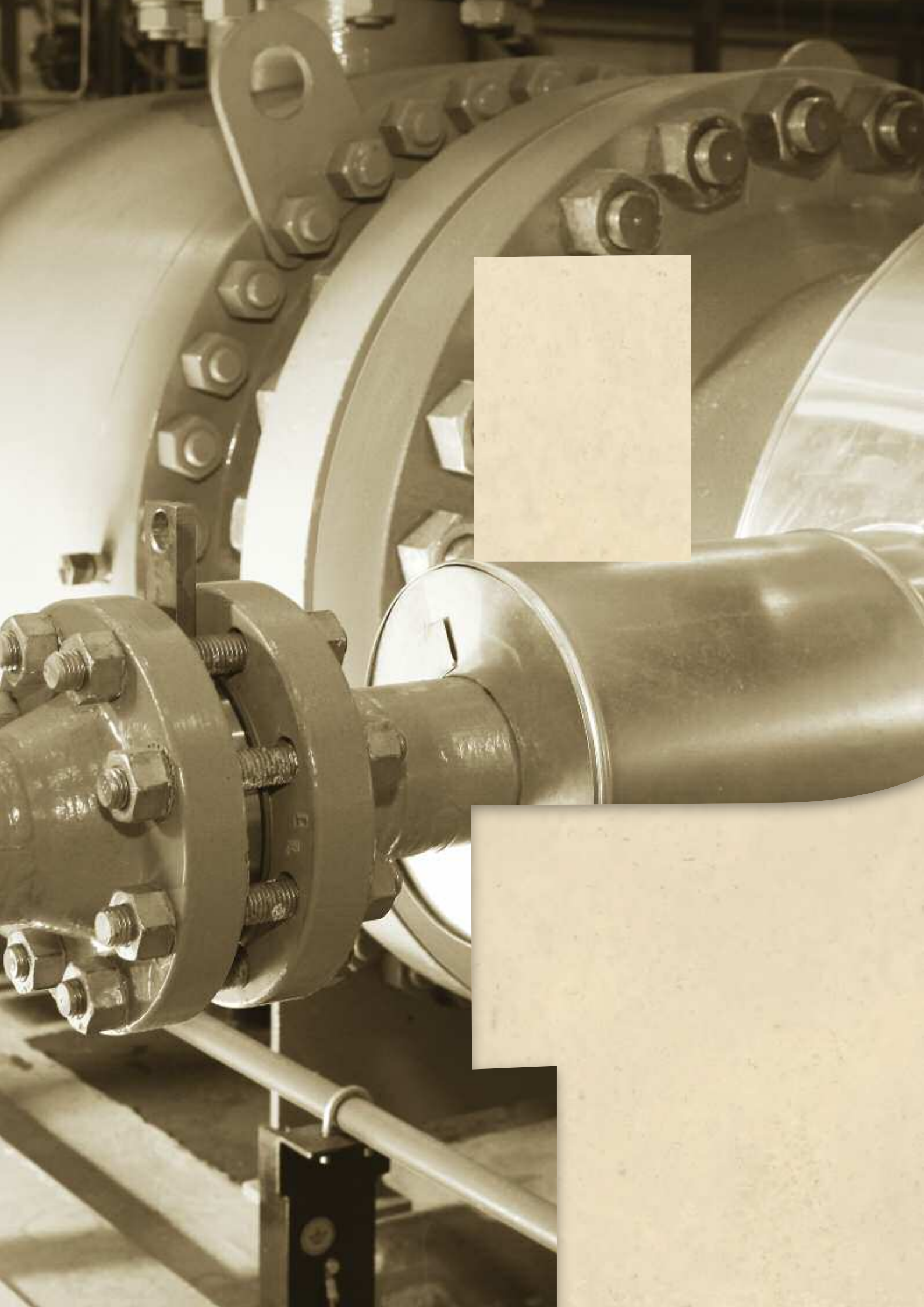

Legislatívne kroky

Okrem cenovej regulácie, úrad v súlade so zákonom č. 250/2012 Z. z., vypracoval novú vyhlášku úradu č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovili pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom. Vyhláška vysvetlila práva a povinnosti účastníkov trhu s elektrinou, spresnila podmienky pre fungovanie liberalizovaného trhu s elektrinou v Slovenskej republike a zaviedla opatrenia na zvýšenie jeho transparentnosti. Vyhláška tiež upravila podrobnosti pre vznik centrálného dátového skladu a centrálnu fakturáciu.

Úrad v súlade s platnou legislatívou všetky pripravované a realizované legislatívne kroky podrobil analýze a posúdil ich z hľadiska dopadov na trh s elektrinou. Štúdie a analýzy boli vypracovávané z údajov poskytnutých regulovanými subjektmi a na základe vzájomnej komunikácie. Úrad mal nastavený mechanizmus stanovovania taríf v súlade s platnou európskou legislatívou.

Významnou a dôležitou udalosťou v roku 2016 bolo tiež prijatie regulačnej politiky a proces tvorby novej cenovej vyhlášky. Úrad pritom postupoval transparentne a v procese jej prípravy v maximálnom rozsahu oslovil veľký počet účastníkov trhu. Na základe ich podnetov a námietok vypracoval návrh cenovej vyhlášky, ktorý korešpondoval s prijatou novou regulačnou politikou na roky 2017 až 2021. Návrh bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania. Pripomienky z konania boli prerokované s pripomienkujúcimi subjektmi a tie, ktoré sa ukázali ako relevantné, boli zapracované do konečného návrhu.

02

PLYNÁRENSTVO

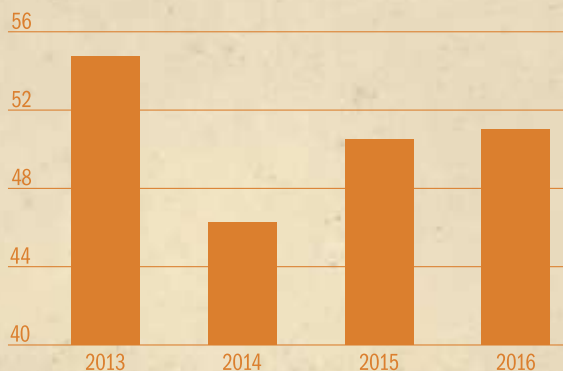
Trh s plynom

V oblasti dodávok plynu pre slovenských odberateľov plynu neboli v priebehu celého roka 2016 zaznamenané žiadne výrazné zmeny. Štruktúra dodávateľov bola prakticky nezmenená. Vzhľadom na veľkosť trhu s plynom v Slovenskej republike a stabilné ceny zemného plynu by tento trend mal zostať zachovaný a nepredpokladá sa ani výrazný nárast počtu odberateľov či dodávateľov.

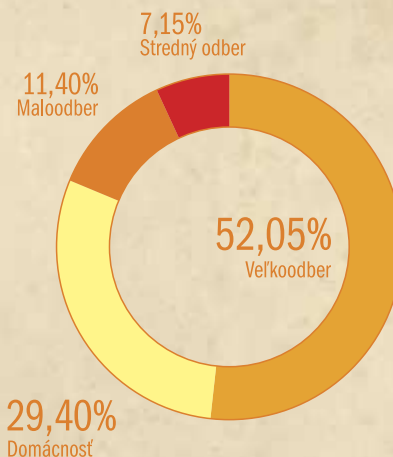
Spotreba plynu v Slovenskej republike bola v roku 2016 na úrovni 51 TWh, čo je približne o 1 % viac ako v roku 2015. Dá sa konštatovať, že po prepade v roku 2014 sa spotreba plynu čiastočne stabilizovala, na druhej strane je však skoro o 7 % nižšia ako v roku 2013.

Nižšia spotreba v uplynulých rokoch sa dá pripísať predovšetkým realizovanými projektami úspor spotreby plynu u odberateľov plynu, ako sú napríklad prechod na alternatívne palivá, zatepľovanie, ale aj rastúcu informovanosť odberateľov plynu v oblasti energetickej efektívnosti. Nezanedbateľným faktorom je aj rastúca priemerná teplota vzduchu v Slovenskej republike.

Vývoj spotreby plynu v TWh

Spotreba plynu v roku 2016 v členení podľa odberateľských kategórií

Účastníci trhu s plynom

- prevádzkovateľ prepravnej siete (eustream, a.s.),
- prevádzkovateľ distribučnej siete na vymedzenom území Slovenskej republiky (SPP - distribúcia, a.s.),
- 41 prevádzkovateľov lokálnych distribučných sietí,
- dvaja prevádzkovatelia zásobníkov,
- 25 dodávateľov plynu,
- odberatelia plynu.

Svoju činnosť v roku 2016 ukončili štyria dodávateľia, ktorí svojimi objemami dodávky tvorili veľmi malý podiel (menej ako 1 %) a nepodarilo sa im presadiť v konkurencii etablovaných dodávateľov plynu. Aj v roku 2016 úrad zaznamenal niekoľko dodávateľov, ktorí sa špecializovali len na dodávku plynu odberateľom, ktorých dodávka nepodlieha cenovej regulácii. V uplynulých rokoch čoraz viac dodávateľov vykonávalo integrovanú dodávku energií, teda dodávku elektriny aj plynu.

Z evidovaných 25 dodávateľov plynu, 15 dodávateľov vykonávalo zároveň aj dodávku elektriny, tieto regulované subjekty sú držiteľmi povolenia na dodávku plynu a zároveň na dodávku elektriny.

Regulácia sietí

Úrad vykonával aj v roku 2016 cenovú reguláciu pre:

- prístup do prepravnej siete a prepravy plynu,
- prístup do distribučnej siete a distribúcie plynu,
- pripojenie do prepravnej a distribučnej siete,
- poskytovanie podporných služieb v plynárenstve,
- výkup plynárenského zariadenia.

V priebehu roku 2016 úrad vykonal kontrolu majetku prevádzkovateľa distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s. Cieľom bolo objektívne stanoviť rozsah a hodnotu majetku využívaného výhradne na výkon regulovanej činnosti k 31. 12. 2015, ktorý bude slúžiť na určenie východiskovej hodnoty regulovanej bázy aktív pre prevádzkovateľa distribučnej siete na nadchádzajúce regulačné obdobie 2017 až 2021. Zameranie tejto kontroly spočívalo predovšetkým v aktualizácii technického stavu majetku, rozsahu jeho využívania na regulovanú činnosť, jeho skutočné využívanie, ako aj jeho samotnú existenciu. Údaje boli pre úrad dôležité z hľadiska nastavenia parametrov vzorca pre výpočet maximálnej priemernej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre prevádzkovateľa distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s. na regulačné obdobie 2017 až 2021.

Oddelenie

Povinnosťou úradu je vykonávať pravidelný dohľad nad prevádzkovateľom prepravnej siete. Ten sa v roku 2016 uskutočňoval formou dohľadu na diaľku a dohľadu na mieste v priestoroch spoločnosti eustream, a. s. ako nezávislého prevádzkovateľa prepravnej siete v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES. Dohľad na diaľku vykonával úrad najmä pravidelnou komunikáciou s osobou povinnou zabezpečiť súlad prevádzkovateľa prepravnej siete a analýzou štvrtročných správ o plnení programu súladu. Pri dohľade na mieste nebolo v súvislosti s porušením nezávislosti zaznamenané žiadne pochybenie prevádzkovateľa prepravnej siete.

V rámci svojich kompetencií úrad rozhodoval aj o zmluvách o poskytovaní služieb alebo ich zmenách, ktoré uzatvárajú regulované subjekty, ktoré vykonávajú regulovanú činnosť v plynárenstve. Pri posudzovaní zmlúv úrad skúmal, či tieto zmluvy zodpovedajú podmienkam obvyklým v bežnom obchodnom styku a tiež dôslednosť kontroly a celkové obmedzenie možností, ktoré by umožňovali špekulatívne praktiky pri uzatváraní tzv. „SLA“ zmlúv, t.j. zmlúv o poskytovaní služieb regulovaného subjektu, ktorý vykonáva regulovanú činnosť v plynárenstve a je súčasťou vertikálne integrovaného plynárenského podniku.

V súlade s určenými povinnosťami vyplývajúcimi zo zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prevádzkovateľ prepravnej siete eustream, a.s. predkladá na schválenie obchodné a finančné zmluvy uzatvorené s iným podnikom, ktorý je súčasťou vertikálne integrovaného podniku. V priebehu roku 2016 úrad rozhodoval o vydaní predchádzajúceho súhlasu s podmienkami poskytovania služieb prevádzkovateľa prepravnej siete inej osobe, ktorá je súčasťou toho istého vertikálne integrovaného podniku ako prevádzkovateľ prepravnej siete, alebo ktorá nad osobou, ktorá je súčasťou toho istého vertikálne integrovaného plynárenského podniku ako prevádzkovateľ prepravnej siete, priamo alebo nepriamo vykonáva kontrolu.

V roku 2016 úrad vydal 19 rozhodnutí vo veci predchádzajúceho súhlasu s podmienkami poskytovania služieb spoločnosti eustream, a.s. ako nezávislému prevádzkovateľovi prepravnej siete.

Pri posudzovaní poskytovania služieb úrad skúmal výkon činnosti spoločnosti eustream, a.s. a predovšetkým skutočnosť, či jeho správanie nevedlo k diskriminácii ostatných užívateľov prepravnej siete, či boli služby dostupné všetkým užívateľom siete za rovnakých podmienok, a či poskytovanie služieb nenarušilo ani neobmedzilo hospodársku súťaž na trhu s plynom, alebo jej nebránilo. Pri tomto konaní v rámci výkonu vecnej regulácie úrad skúmal aj dodržiavanie rozvoja vnútorného trhu s plynom a skutočnosť, či

neboli zvýhodňované subjekty, ktoré sú súčasťou vertikálne integrovaného podniku.

Úrad aj v roku 2016 dôsledne sledoval aj povinnosti prevádzkovateľa distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s. a to v rámci oddelenia činností prevádzkovateľa distribučnej siete pôsobiaceho vo vertikálne integrovanom podniku a taktiež povinnosť týkajúcu sa zmluvných záväzkov tohto regulovaného subjektu a to predložiť úradu každú zmluvu medzi ním a inou osobou, ktorá je súčasťou toho istého vertikálne integrovaného podniku, do 30 dní od jej uzavretia.

Technická funkčnosť sústavy

Prepravná sieť spoločnosti eustream, a.s. plní dôležitú funkciu v rámci prepravy plynu do Európskej únie, ale aj z jej územia a predstavuje významné energetické prepojenie medzi Spoločenstvom nezávislých štátov a Európskou úniou. Je prepojená s hlavnými prepravnými trasami v Českej republike, na Ukrajine, v Rakúsku, v Maďarsku a dvomi prepojovacími bodmi s Ukrajinou.

Prehľad technických, zmluvných, ale aj voľných kapacít na všetkých vstupno-výstupných hraničných bodoch prepravnej siete

Hraničný bod	Kapacita [GWh/d]		
	Technická	Zmluvná	Voľná
ENTRY Veľké Kapušany	2 288	2 104	184
EXIT Budince	416	416	0
ENTRY Baumgarten	248	67	181
EXIT Baumgarten	1 539	1 466	73
ENTRY Lanžhot	696	629	67
EXIT Lanžhot	520	511	9
ENTRY Veľké Zlievce	51	0	51
EXIT Veľké Zlievce	127	0	127

Vnútroštátny bod	Kapacita [GWh/d]		
	Celková	Zmluvná	Voľná
ENTRY Domáci bod	169	2	167
EXIT Domáci bod	460	219	241

Preťaženie prepravnej siete

Úrad sledoval uplatňovanie opatrení zameralých na predchádzanie vzniku preťaženia siete a na riešenie preťaženia siete, vyhodnocoval

tieto opatrenia a ukladal nové opatrenia na riešenie týchto stavov.

Opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku preťaženia prepravnej siete sa uskutočňovali s využitím postupov definovaných rozhodnutím Komisie z 24. augusta 2012 o zmene a doplnení prílohy I. k Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2003. Všetky žiadosti o prístup do prepravnej siete boli vybavené bez akýchkoľvek obmedzení a nedošlo k vzniku fyzického preťaženia prepravnej siete.

Distribučná sieť

Prevádzkovateľom a zároveň vlastníkom distribučnej siete na vymedzenom území Slovenskej republiky je spoločnosť SPP - distribúcia, a.s. Cez sieť vysokotlakových, strednotlakových a nízkotlakových plynovodov zabezpečovala pripojenie k distribučnej sieti, meranie kvality a kvantity zemného a samotnú distribúciu plynu ku koncovým odberateľom.

Štruktúra distribučnej siete spoločnosti SPP - distribúcia, a.s.:

- celková dĺžka distribučnej siete k 31. 12. 2016 je 33 270 km, z toho:
 - dĺžka vysokotlakových plynovodov je 6 274 km,
 - dĺžka strednotlakových a nízkotlakových plynovodov je 26 996 km.

Vývoj počtu odberných miest a množstva distribuovaného plynu distribučnou sieťou SPP - distribúcia, a.s. v rokoch 2014 až 2016

	2014	2015	2016
Počet odberných miest	1 506 260	1 514 646	1 518 131
Množstvo distr. plynu v m ³	4 240 396 669	4 585 031 787	4 715 242 762

V roku 2016 sa zvýšil počet odberných miest pripojených do distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s. o viac ako 3 tisíc a množstvo distribuovaného plynu oproti roku 2015 o viac ako 130 mil. m³.

Vývoj investícií do obnovy a rekonštrukcie distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s., v rokoch 2014 až 2016

	2014	2015	2016
Objem investícií (v mil. €)	17	40	35,4

Objem investícií v roku 2016 sa oproti roku 2015 znížil. Investície smerovali predovšetkým do modernizácie technológií, do zvyšovania bezpečnosti a obnovy distribučnej siete a v rámci prevádzky a údržby boli zamerané na rekonštrukcie plynárenských zariadení, regulačných staníc a inovácie obchodného merania.

Lokálne distribučné siete (ďalej len „LDS“) nadväzujú na distribučnú sieť spoločnosti SPP - distribúcia, a.s. a ich prevádzkovatelia distribuujú plyn odberateľom v areáloch veľkých podnikov, priemyselných parkoch, obchodných centrách alebo obytných súboroch. V roku 2016 úrad evidoval 41 prevádzkovateľov LDS, ktorí distribuovali plyn v 44 LDS.

Vyvažovanie siete

Nedostatok alebo prebytok plynu v distribučnej sieti SPP - distribúcia, a.s. sa riešil vyvažovaním distribučnej siete tak, aby bola nepretržite zabezpečená bezpečná a spoľahlivá distribúcia plynu distribučnou sieťou.

V roku 2016 bola najvyššia potreba denného vyvažovania distribučnej siete v prípade nedostatku plynu vo výške 1,6 mil. m³/deň a v prípade prebytku plynu vo výške 1,5 mil. m³/deň.

Obchodné vyvažovanie sa uskutočňovalo na dennej báze pre užívateľov distribučnej siete, ktorými sú dodávatelia plynu a to výpočtom denných a kumulovaných odchýlok vznikajúcich medzi množstvami plynu nominovanými na vstupoch do distribučnej siete a skutočne vystupujúcimi z distribučnej siete.

Preťaženie distribučnej siete

SPP - distribúcia, a.s. ako prevádzkovateľ distribučnej siete predchádza vzniku preťaženia distribučnej siete už vyhodnocovaním

žiadostí o prístup do distribučnej siete. V roku 2016 bol súčet všetkých požadovaných denných distribučných kapacít užívateľov distribučnej siete pre súhrnný vstupný bod distribučnej siete v každom okamihu nižší ako technická kapacita distribučnej siete a neboli uplatnené žiadne dodatočné opatrenia na riešenie preťaženia distribučnej siete.

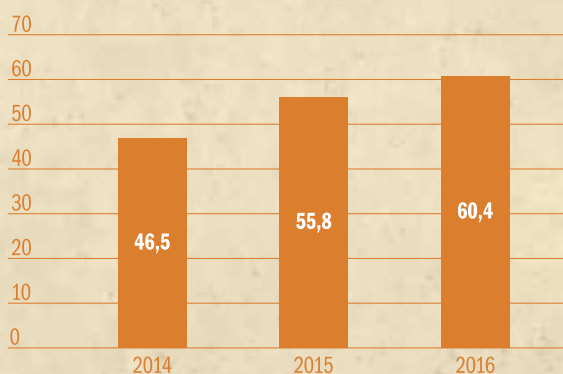
Zásobníky plynu

Podzemné zásobníky plynu sú jedným z nástrojov, ktoré zvyšujú energetickú bezpečnosť Slovenskej republiky. Okrem spoločnosti NAFTA a.s., podzemné zásobníky plynu na území Slovenskej republiky prevádzkovala v roku 2016 aj spoločnosť POZAGAS a.s. Jednou z povinností úradu je aj sledovanie stavu a zmien stavu zásob plynu uskladneného v zásobníkoch plynu oboch prevádzkovateľov zásobníkov. Informácie o stave uskladneného plynu, o objeme vtláčeného, resp. vyťaženého plynu, miere využitia vtláčnej, resp. ťažobnej kapacity boli nepretržite zverejňované na webových sídlach prevádzkovateľov zásobníkov ako agregované údaje podrobne spracované aj na dennej báze. Odkazy na tieto údaje boli zverejňované aj na webovom sídle úradu.

Prevádzkovateľ prepravnej siete - eustream, a.s.

Cenová regulácia za prístup do distribučnej siete a prepravu plynu sa vykonávala priamym určením porovnateľnej ceny a to porovnaním cien za prepravu plynu v Slovenskej republike s cenami za prepravu plynu v členských štátoch Európskej únie. Porovnateľné ceny za prístup do prepravnej siete a prepravu plynu sa stanovovali vo forme taríf, ktoré boli navrhnuté spôsobom vstupno-výstupného tarifného systému (entry-exit). Tarify sa určovali pre jednotlivé vstupné a výstupné body prepravnej siete, a to v rovnakej výške pre všetkých užívateľov prepravnej siete, teda pre zahraničných ako aj domácich užívateľov prepravnej siete, na rozdiel od niektorých krajín Európskej únie, kde sa rozlišuje domáca a tranzitná preprava plynu.

V roku 2016 úrad nevydal pre eustream, a.s. žiadne cenové rozhodnutie za prístup do

Objem prepravy plynu v mld. m³

prepravnej siete a prepravu plynu. Cena za pripojenie do prepravnej siete sa určovala ako maximálna a vychádzala zo skutočne vynaložených ekonomicky oprávnených nákladov potrebných na dokumentačnú, technickú a realizačnú fázu pripojenia. V roku 2016 úrad vydal cenové rozhodnutie za pripojenie do prepravnej siete v mieste pripojenia Ardo, ktoré je vnútroštátnou prepúšťacou stanicou medzi prepravnou sieťou a distribučnou sieťou SPP - distribúcia, a.s.

Prevádzkovateľ distribučnej siete SPP - distribúcia, a.s.

Zvolenou metódou cenovej regulácie prístupu do distribučnej siete a distribúciu plynu pre regulovaný subjekt, do ktorého distribučnej siete je pripojených viac ako 100 000 odberných miest, t. j. SPP - distribúcia, a.s., bola metóda tzv. cenového stropu. Na základe zákona č. 250/2012 Z. z. sa cenová regulácia vykonávala určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu a následne určením viaczožkových taríf.

Tarify za distribúciu plynu sa stanovili na princípe tzv. poštovej známky, t. j. podľa ročného množstva distribuovaného plynu bez ohľadu na vzdialenosť odberného miesta od zdroja plynu a boli navrhnuté tak, aby neobsahovali krížové dotácie medzi jednotlivými skupinami odberateľov plynu. Súčasťou taríf za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu boli aj poplatky za prekročenie zmluvne dohodnutej dennej distribučnej ka-

pacity stanovené osobitne pre mesiace január, február, marec, október, november, december a osobitne pre mesiace apríl, máj, jún, júl, august a september.

V roku 2016 úrad vydal pre spoločnosť SPP - distribúcia, a.s., cenové rozhodnutie, ktorým určil na rok 2016 tarify za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu, pričom sa rozšíril počet tarifných skupín za distribúciu plynu na 14.

Určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny sa vykonáva cenová regulácia za pripojenie do distribučnej siete, maximálne ceny sa určujú na základe predpokladaných ekonomicky oprávnených nákladov spojených so stanovením podmienok pripojenia, kontrolou žiadosti o realizáciu pripojenia do distribučnej siete a montážou meradla vrátane kontroly správy o odbornej prehliadke a skúške odberného plynového zariadenia.

V roku 2016 úrad nevydal pre spoločnosť SPP - distribúcia, a.s. nové cenové rozhodnutie za pripojenie do distribučnej siete, v platnosti zostalo rozhodnutie úradu vydané na rok 2014.

Prevádzkovatelia lokálnych distribučných sietí

Pri cenovej regulácii za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre prevádzkovateľov LDS, t. j. sietí, do ktorých je pripojených menej ako 100 000 odberných miest, bola uplatňovaná nákladová metóda regulácie, pričom výsledná maximálna cena odrážala oprávnené náklady potrebné na prevádzkovanie siete na objemovú jednotku plynu, primeraný zisk, ktorého výšku určoval úrad a korekčný faktor zohľadňujúci skutočný objem distribuovaného plynu, ako aj ekonomicky oprávnené náklady skutočne vynaložené za stanovený predchádzajúci regulačný rok.

V roku 2016 úrad vydal štyri cenové rozhodnutia za prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu pre LDS, z toho dve zmeny rozhodnutia pre súčasných prevádzkovateľov LDS z dôvodu zmien majetku, ktorý sa využíval na distribúciu plynu, dve rozhodnutia z dô-

vodu zmeny vlastníka LDS. Úrad v roku 2016 vydal jedno cenové rozhodnutie za pripojenie do LDS.

V roku 2016 nebolo na území Slovenskej republiky prevádzkované žiadne zariadenie LNG.

Prevádzkovatelia podzemných zásobníkov plynu

Prístup do zásobníka a uskladňovanie plynu v danom regulačnom období nepodliehal cenovej regulácii.

Uskladňovacia kapacita prevádzkovateľov podzemných zásobníkov plynu 2014–2016

Prevádzkovateľ podzemného zásobníka	Technický pracovný objem (v mil.m ³ /rok)			Technický vtlačný výkon (v mil.m ³ /deň)			Technický ťažobný výkon (v mil.m ³ /deň)		
	2014	2015	2016	2014	2015	2016	2014	2015	2016
NAFTA a.s.	2 501	2 545	2 734	31,92	31,92	31,92	38,26	38,26	38,26
POZAGAS a.s.	655	655	655	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85	6,85
Spolu	3 156	3 200	3 389	38,77	38,77	38,77	45,11	45,11	45,11

Využitie kapacity užívateľov zásobníka NAFTA a.s. 2014–2016

Užívatelia zásobníka (krajina pôvodu)	v %		
	2014	2015	2016
Slovensko	61,52	58,81	50,22
Česko	20,35	22,30	19,60
Anglicko	1,25	7,50	21,86
Nemecko	6,30	4,84	6,16
Francúzsko	2,08	2,42	0,75
Holansko	0,70	1,18	0,36
Nórsko	2,22	1,81	0,00
Švajčiarsko	5,49	1,07	0,95
Dánsko	0,09	0,07	0,10
Spolu	100,00	100,00	100,00

Využitie kapacity užívateľov zásobníka POZAGAS a.s. 2014–2016

Užívatelia zásobníka (krajina pôvodu)	v %		
	2014	2015	2016
Francúzsko	49,26	51,43	49,33
Nemecko	12,07	11,91	12,44
Švajčiarsko	19,32	11,58	7,69
Anglicko	0,00	10,04	15,74
Slovensko	9,58	8,46	5,13
Česko	3,51	4,43	9,31
Holansko	6,18	2,15	0,00
Dánsko	0,08	0,00	0,36
Spolu	100,00	100,00	100,00

Ťažba zemného plynu

NAFTA a.s. okrem toho, že jeho základnou činnosťou je prevádzkovanie zásobníku plynu, ťaží aj zemný plyn na území Slovenskej republiky. V roku 2016 bolo z ložísk spoločnosti vyťažených 88,69 mil. m³ plynu (954 053 MWh).

Cezhraničná spolupráca

Projekt „Poľsko-slovenské prepojenie plynárenských sietí“

Je súčasťou severo-južného plynárenského koridoru v celkovej dĺžke takmer 170 km a tvorí dôležitý prvok v reťazi tranzitných plynovodov, ktorá prepojí východnú Európu od poľského LNG terminálu Świnoujście po plánovaný chorvátsky LNG terminál na ostrove Krk. V uplynulom období prebiehali

práce na získaní EIA (Enviromental Impact Assessment/Posúdenie vplyvov na životné prostredie), ktorého súčasťou boli aj verejné konzultácie. Spustenie plynovodu do komerčnej prevádzky je naplánované na roky 2019 a 2020.

Plánovaný projekt „Eastring“

Cieľom plánovaného projektu Eastring je vybudovať obojsmerný plynovod, spájajúci existujúcu infraštruktúru na území Slovenskej republiky s tzv. Trans-Balkan Pipeline, potrubím cez Ukrajinu, Rumunsko, Bulharsko a Turecko.

Prepravná kapacita

Ročná kapacita prepravnej siete predstavovala až 90 miliárd m³ zemného plynu. Preprava plynu pre slovenských užívateľov bola na úrovni 2,8 mld. m³ plynu. Podiel medzinárodnej prepravy zemného plynu na celkovom objeme prepravy bol viac ako 95 %. Objem prepravy plynu na vstupných bodoch prepravnej siete bol v roku 2016 na úrovni 61,5 mld. m³ a objem prepravy plynu na výstupných bodoch prepravnej siete bol 60,6 mld. m³.

Ani jedna žiadosť o prístup do prepravnej siete nebola v roku 2016 zamietnutá.

Podiel užívateľov prepravnej siete z hľadiska krajiny pôvodu na objeme prepraveného plynu

Užívatelia prepravnej siete	v %		
na domácom trhu (preprava na domáci bod prepravnej siete)	2014	2015	2016
Slovensko	9,10	6,52	4,6

Tranzitujúci užívatelia prepravnej siete	v %		
	2014	2015	2016
Rusko	69,78	66,03	68,10
Nemecko	10,60	9,10	11,00
Česko	3,63	2,00	1,40
Taliansko	0,00	0,00	0,30
Švajčiarsko	0,12	0,36	0,30
UK	0,33	0,00	0,00
Rakúsko	0,10	0,00	0,00
Dánsko	0,00	0,01	0,00
Francúzsko	0,59	1,46	0,00
Luxembursko	0,01	0,30	0,30
Ukrajina	5,74	14,22	14,00
Spolu	100,00	100,00	100,00

Z tabuľky je zrejmé, že po Rusku sa Ukrajina stala druhým najväčším zahraničným užívateľom prepravnej siete, resp. najvýznamnejším cieľom dodávok plynu zo západnej a strednej Európy.

Prepravná sieť - vývoj počtu žiadostí a zmlúv v rokoch 2014 až 2016

	2014	2015	2016
Počet žiadostí o prístup do prepravnej siete	552	596	2289
Počet žiadostí o pripojenie do prepravnej siete	1	0	0
Počet uzatvorených zmlúv o pripojení do prepravnej siete	0	0	0
Počet uzatvorených zmlúv o preprave zemného plynu s pevnou prepravnou kapacitou	486	561	2042
Z toho: dlhodobá	2	8	4
ročná	42	23	27
krátkodobá	442	530	2011
Počet uzatvorených zmlúv o preprave zemného plynu s prerušiteľnou prepravnou kapacitou	101	24	233
Z toho: dlhodobá	2	2	0
ročná	5	0	4
krátkodobá	94	22	229
Počet uzatvorených zmlúv o preprave zemného plynu s kombinovanou prepravnou kapacitou	0	10	14
Z toho: dlhodobá	0	0	0
ročná	0	3	1
krátkodobá	0	7	13
Počet užívateľov prepravnej siete	28	31	33

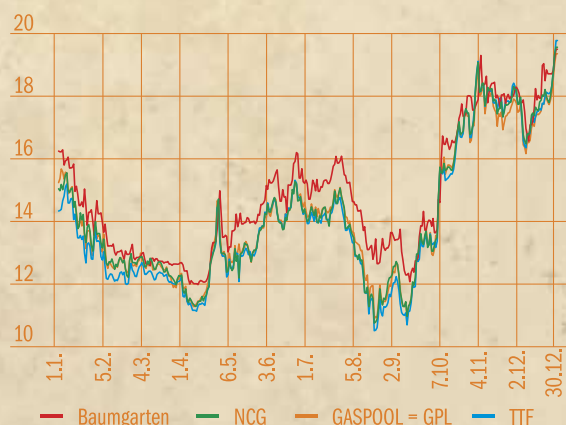
Podpora hospodárskej súťaže

Veľkoobchodný trh

Veľkoobchodný trh s plynom bol charakterizovaný:

- nákupom plynu na základe dlhodobých kontraktov,
- nákupom plynu na komoditných burzách,
- nákupom plynu od iného obchodníka - dodávateľa plynu (v roku 2016 vo výške 7 533 GWh),
- obchodovaním na virtuálnom obchodnom bode prepravnej siete spoločnosti eustream, a.s. v celkovej výške 168 642 GWh,
- obchodovaním, resp. zmenou vlastníctva k uskladnenému plynu v podzemných zásobníkoch, kde zmenil vlastníka plyn v objeme 16 104 GWh.

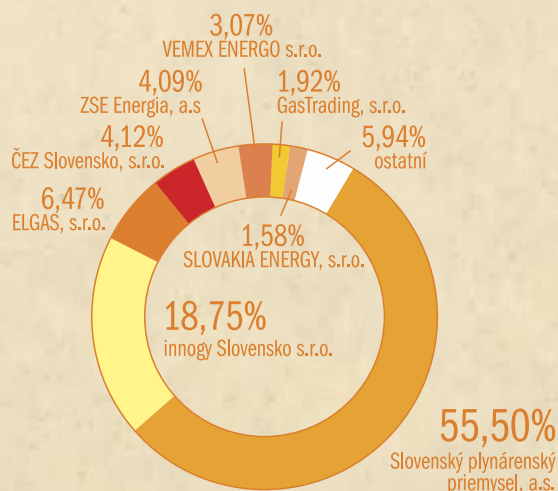
Spotová cena plynu rok 2016 Eur/MWh

Maloobchodný trh

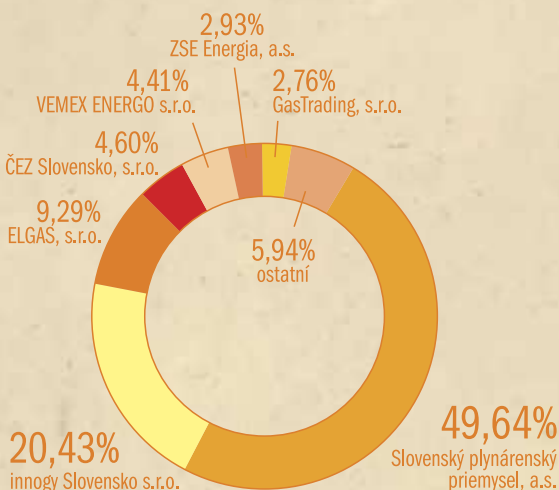
V roku 2016 pôsobilo v Slovenskej republike 25 aktívnych dodávateľov plynu.

Dodávateľia plynu koncovým odberateľom v roku 2016

Podiel najväčšieho dodávateľa plynu v roku 2016 klesol oproti roku 2015 o necelé 2 %. Postavenie ostatných dodávateľov plynu koncovým odberateľom sa v roku 2016 výraznejšie nezmenilo.

Dodávateľia plynu priemyselným odberateľom okrem dodávky malým podnikom v roku 2016

Pri dodávke plynu priemyselným odberateľom sa podiel spoločnosti SPP, a.s. prvýkrát dostal pod hranicu 50 % a zvyšoval sa podiel spoločností, ktoré sa zameriavali na dodávku plynu, ktorá nepodliehala cenovej regulácii, ako je napr. spoločnosť Elgas, s.r.o. alebo Vemex Energo s.r.o.

V regulovanej oblasti dodávky plynu úrad v roku 2016 vykonával cenovú reguláciu dodávok plynu pre zraniteľných odberateľov, ktorými boli odberatelia plynu v domácnosti a malé podniky a dodávky plynu dodávateľom poslednej inštancie.

Dodávatelia plynu, ktorí poskytovali univerzálnu službu, mali povinnosť zverejniť cenník plynu dodávaného v rámci poskytovania univerzálnej služby na svojom webovom sídle a zároveň ho doručili úradu. Pod univerzálnou službou sa rozumie služba pre odberateľov plynu v domácnosti alebo malé podniky, ktorú poskytuje dodávateľ plynu na základe zmluvy o združenej dodávke plynu a ktorá zahŕňa súčasne distribúciu plynu a dodávku plynu a prevzatie zodpovednosti za odchýlku. Úrad na svojom webovom sídle zverejňoval zoznam dodávateľov plynu poskytujúcich univerzálnu službu, ktorý slúžil odberateľom plynu v domácnosti pre lepšiu orientáciu pri výbere svojho dodávateľa. Predkladané cenníky predstavovali podklady pre napĺňanie údajov do cenovej kalkulačky, prostredníctvom ktorej si odberatelia plynu v domácnosti mohli porovnať ceny za dodávku plynu od jednotlivých dodávateľov.

Úrad od začiatku roku 2016 zverejňoval na svojom webovom sídle aj vývoj ceny plynu na burze EEX (European Energy Exchange) a tým poskytoval pre odberateľov lepšiu orientáciu v cene komodity na trhu v mesačných intervaloch.

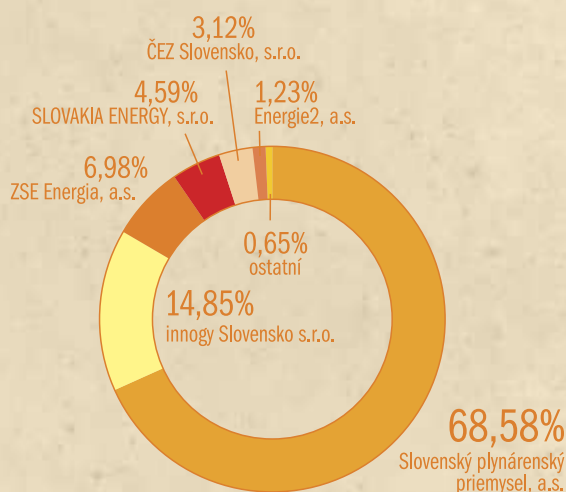
Dodávka plynu pre domácnosti

Pri výpočte maximálnych cien za dodávku plynu pre domácnosti bola uplatnená metóda cenového stropu - určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny za dodávku plynu pre domácnosti. Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti boli dvojzložkové, pozostávali z maximálnej výšky fixnej mesačnej sadzby a maximálnej výšky sadzby za odberatý plyn. Štruktúra taríf bola rozdelená do troch tarifných skupín D1 až D3 podľa množstva ročnej spotreby plynu. V roku 2016 dodávalo plyn pre odberateľov plynu v domácnosti 13 dodávateľov.

Dodávatelia plynu pre domácnosti v roku 2016

Dodávateľia	podiel
Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	68,58%
innogy Slovensko s. r. o.	14,85%
ZSE Energia, a.s.	6,98%
SLOVAKIA ENERGY, s.r.o.	4,59%
ČEZ Slovensko, s.r.o.	3,12%
Energie 2, a.s.	1,23%
Stredoslovenská energetika a.s.	0,38%
MAGNA ENERGIA, a.s.	0,13%
UTYLIS s. r. o.	0,12%
ELGAS, s.r.o.	0,01%
VEMEX ENERGO s.r.o.	0,0027%
LAMA energy a. s. - organizačná zložka	0,0015%
A.En. Gas a.s.	0,0007%

Dodávatelia plynu domácnostiam v roku 2016

Trhový podiel najväčšieho dodávateľa plynu odberateľom plynu kategórie domácnosť sa znižoval už tretí rok, ale jeho postavenie zostalo dominantné. Podiely ostatných dodávateľov plynu sa oproti roku 2015 výraznejšie nezmenili.

Maximálne ceny za dodávku plynu zraniteľným odberateľom, ktoré úrad určil pre dodávateľov plynu cenovými rozhodnutiami na rok 2014 boli platné aj na roky 2015 a 2016.

Úrad z vlastného podnetu zmenil cenové rozhodnutie za dodávku plynu pre domácnosti pre spoločnosť SPP, a.s. dvakrát, a to

Maximálne ceny za dodávku plynu pre domácnosti v rokoch 2014 až 2016 (bez DPH)

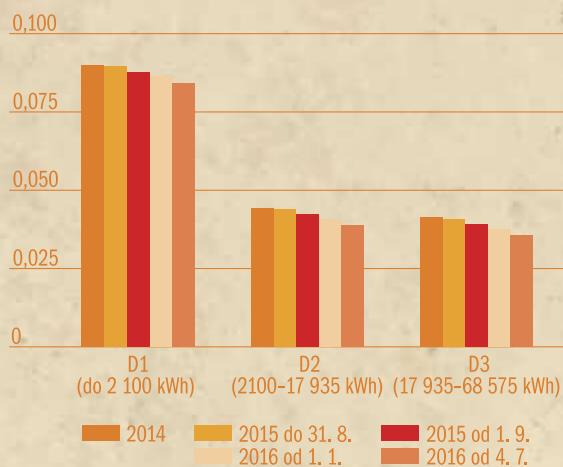
Tarifa	Fixná mesačná sadzba (€/mesiac)					Sadzba za odobratý plyn (€/kWh)				
	2014	2015 do 31.8.	2015 od 1.9.	2016 od 1.1.	2016 od 4.7.	2014	2015 do 31.8.	2015 od 1.9.	2016 od 1.1.	2016 od 4.7.
D1	1,76	1,76	1,76	1,76	1,76	0,0538	0,0533	0,0516	0,0501	0,0481
D2	4,15	4,15	4,15	4,15	4,15	0,0401	0,0396	0,0379	0,0364	0,0344
D3	6,46	6,46	6,46	6,46	6,46	0,0385	0,0380	0,0363	0,0348	0,0328

s účinnosťou od 1. 1. 2016 a s účinnosťou od 4. 7. 2016. Dôvodom na začatie konania o zmene rozhodnutia úradu, ktorým určil maximálne ceny za dodávku plynu odberateľom plynu v domácnosti a podmienky ich uplatnenia pre spoločnosť SPP, a.s., bola v oboch prípadoch zmena nákupnej ceny plynu pre SPP, a.s. na základe vývoja cien plynu na komoditných burzách.

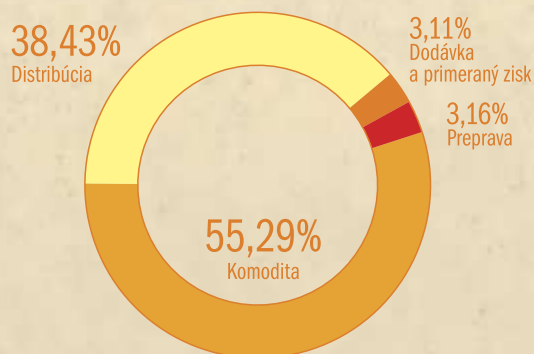
Vývoj priemerných koncových cien za dodávku plynu pre domácnosti (2014 až 2016, bez DPH)

Tarifa	2014	2015	2015	2016	2016
(podľa ročného množstva		do 31.8.	od 1.9.	od 1.1.	od 4.7.
dodaného plynu v kWh)	(€/kWh)	(€/kWh)	(€/kWh)	(€/kWh)	(€/kWh)
D1 (do 2 100 kWh)	0,0900	0,0895	0,0878	0,0863	0,0843
D2 (2100-17 935 kWh)	0,0442	0,0437	0,0420	0,0405	0,0385
D3 (17 935-68 575 kWh)	0,0413	0,0408	0,0391	0,0376	0,0356

Vývoj priemerných koncových cien za dodávku plynu v rokoch 2014 až 2016 v Eur/kWh (bez DPH)

Štruktúra priemernej ceny za dodávku plynu pre domácnosti v roku 2016 bez DPH

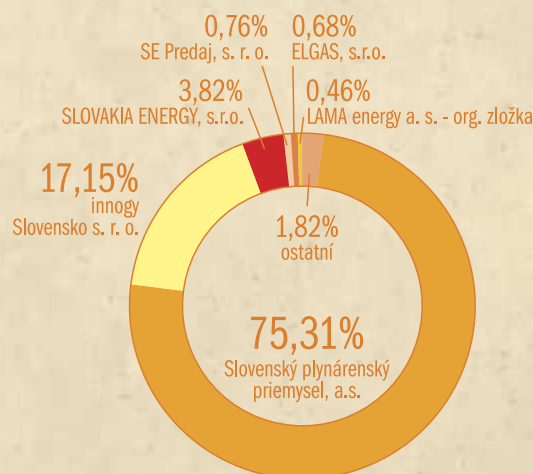
Dodávka plynu pre malé podniky

Malý podnik v zmysle zákona č. 250/2012 Z. z. je koncový odberateľ zemného plynu s ročnou spotrebou zemného plynu na všetkých odberných miestach v množstve najviac 100 tisíc kilowatthodín za predchádzajúci rok a patrí do skupiny zraniteľných odberateľov.

Výpočet maximálnych cien za dodávku plynu pre malý podnik úrad vykonával nákladovou metódou. Ceny obsahovali všetky oprávnené náklady a úradom stanovený primeraný zisk. Zložkami maximálnych cien boli maximálna výška fixnej mesačnej sadzby a maximálna výška sadzby za odobratý plyn. Štruktúra taríf bola rozdelená do štyroch tarifných skupín M1 až M4 podľa ročného množstva odobratého plynu na odbernom mieste.

Na rok 2016 úrad vydal päť rozhodnutí o cene za dodávku plynu pre odberateľov kategórie malý podnik, z toho dve zmeny rozhodnutia pre dodávateľa plynu SPP, a.s. z dôvodu zmeny nákupnej ceny plynu, obdobne ako pri zmenách cenových rozhodnutí za dodávku plynu pre domácnosti.

Dodávateľia plynu malému podniku v roku 2016

V roku 2016 sa v tomto segmente trhu s plynom zvýšil trhový podiel najväčšieho dodávateľa plynu SPP, a.s. na 75,31 %. Pod hodnotu 1 % sa prepada spoločnosť ČEZ Slovensko, s.r.o. Podiel ostatných dodávateľov sa oproti roku 2015 výraznejšie nezmenil.

Dodávka plynu dodávateľom poslednej inštancie

Rozvoj konkurenčného prostredia na trhu s plynom prináša so sebou aj riziko, že niektorí z dodávateľov plynu môžu stratiť schopnosť dodávať plyn svojim odberateľom plynu, a preto úrad v súlade so zákonom č. 251/2012 Z. z. a zákonom č. 250/2012 Z. z. a v záujme ochrany odberateľov plynu, ktorí nie vlastnou vinou prišli o svojho dodávateľa plynu, vykonáva cenovú reguláciu dodávky plynu dodávateľom poslednej inštancie.

Dodávateľom poslednej inštancie bola na základe rozhodnutia úradu spoločnosť SPP, a.s. Úrad vydal pre dodávateľa poslednej inštancie cenové rozhodnutie v roku 2014 s platnosťou aj na roky 2015 a 2016, v ktorom určil maximálne ceny za dodávku plynu v režime poslednej inštancie.

Dodávateľ poslednej inštancie v roku 2016 oznámil úradu 10 prípadov začatia dodávky poslednej inštancie.

Dodávka plynu v režime DPI

	2013	2014	2015	2016
Počet odberných miest	410	40	40	10

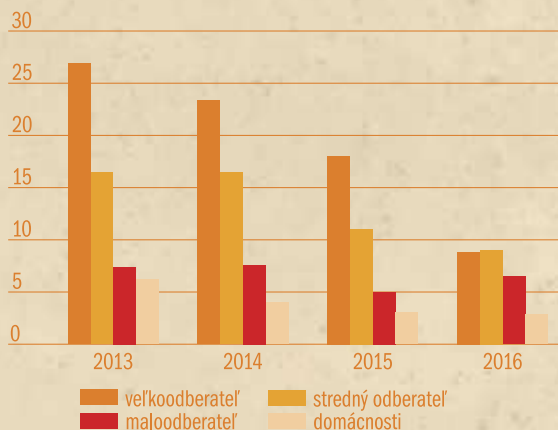
Dodávka plynu pre ostatných odberateľov plynu

Dodávka plynu odberateľom plynu mimo zraniteľných odberateľov definovaných podľa zákona č. 250/2012 Z. z. nepodlieha cenovej regulácii. Túto dodávku realizovalo v roku 2016 všetkých 25 dodávateľov plynu.

Monitorovanie trhu

V Európskej únii sa úroveň liberalizácie trhu s plynom vykazovala prostredníctvom percentuálne vyjadreného koeficientu, tzv. switchingu, ktorý vyjadroval pomer počtu odberných miest so zmenou dodávateľa plynu k celkovému počtu odberných miest v príslušnom roku.

Úroveň switchingu v rokoch 2013 až 2016

Príčin stagnácie pri zmene dodávateľa plynu v roku 2016 bolo niekoľko. Najmenšiu vôľu meniť dodávateľa plynu mali odberatelia v kategórii domácnosti, čo možno pripísať nepatrným peňažným úsporám pri zmene dodávateľa plynu, nakoľko na trhu s plynom bolo v roku 2016 približne 700 000 odberateľov, ktorých ročná spotreba plynu bola maximálne 200 m³ (cca 2 100 kWh). Odberatelia s minimálnou spotrebou plynu by zmenou dodávateľa veľmi neušetrili a taktiež neboli zaujímaví z pohľadu dodávateľa. Klesajúca

Vývoj zmeny dodávateľov plynu v rokoch 2013 až 2016

Kategoríe odberných miest odberateľov	počet odberných miest so zmenou dodávateľa plynu				switching (%)			
	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
veľkoodberateľ	204	174	130	99	26,91	23,39	18,06	8,89
stredný odberateľ	480	480	318	318	16,61	16,44	11,14	9,10
maloodberateľ	5 676	5 877	3 967	5 037	7,48	7,72	5,08	6,55
domácnosti	88 028	58 081	45 827	41 577	6,21	4,07	3,21	2,89
spolu	94 388	64 612	50 242	47 031	6,31	4,29	3,33	3,09

úroveň switchingu bola spôsobená do značnej miery aj nasýteným trhom s plynom. Ďalším dôvodom bola existencia zmlúv na dobu určitú, ktoré na trhu s plynom jednoznačne prevládali a boli spojené s časovou viazanosťou zmluvy minimálne na dobu dvoch rokov.

Obraz o stave koncentrácie na trhu s plynom podáva aj Herfindahl–Hirschman Index (HHI). Je súčtom druhých mocnín trhových podielov jednotlivých dodávateľov plynu pôsobiacich na trhu s plynom pri dodávke koncovým odberateľom. Po prepočítaní nadobúda hodnoty od 0 po 1. Jeho maximálna hodnota 1 tak označuje monopol a hodnoty blížiac sa k nule dokonalú konkurenciu.

Trh je koncentrovaný, ak je HHI viac ako 0,1 a vysoko koncentrovaný pri hodnote presahujúcu 0,2. V podmienkach slovenského trhu s plynom prichádzalo od roku 2014 k znižovaniu hodnoty HHI, ale stále bola táto hodnota nad hranicou vysokej koncentrácie. Keďže Slovenská republika bola v roku 2016 druhá najplynofikovanejšia krajina v Európskej únii, HHI mal v tomto rámci iný význam ako v krajinách s plynofikáciou pod 50 %.

Rozhodnutia vydané odborom regulácie plynárenstva v roku 2016

I. Rozhodnutia týkajúce sa cenovej regulácie vydané v roku 2016 na zvyšok regulačného obdobia

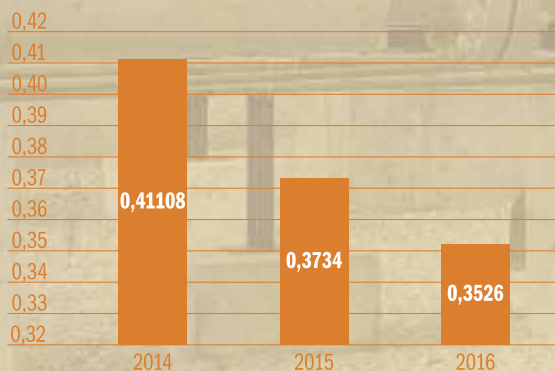
Dodávka plynu pre domácnosti	2
Dodávka plynu pre domácnosti (zmena rozhodnutia)	2
Dodávka plynu pre malé podniky	3
Dodávka plynu pre malé podniky (zmena rozhodnutia)	2
Prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu	2
z toho (zmena rozhodnutia LDS)	
Prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu (LDS)	2
Prístup do distribučnej siete a distribúciu plynu (zmena rozhodnutia SPP-D)	1
Pripojenie do distribučnej siete (LDS)	1
Pripojenie do prepravnej siete	1

IV. Zastavené cenové konanie

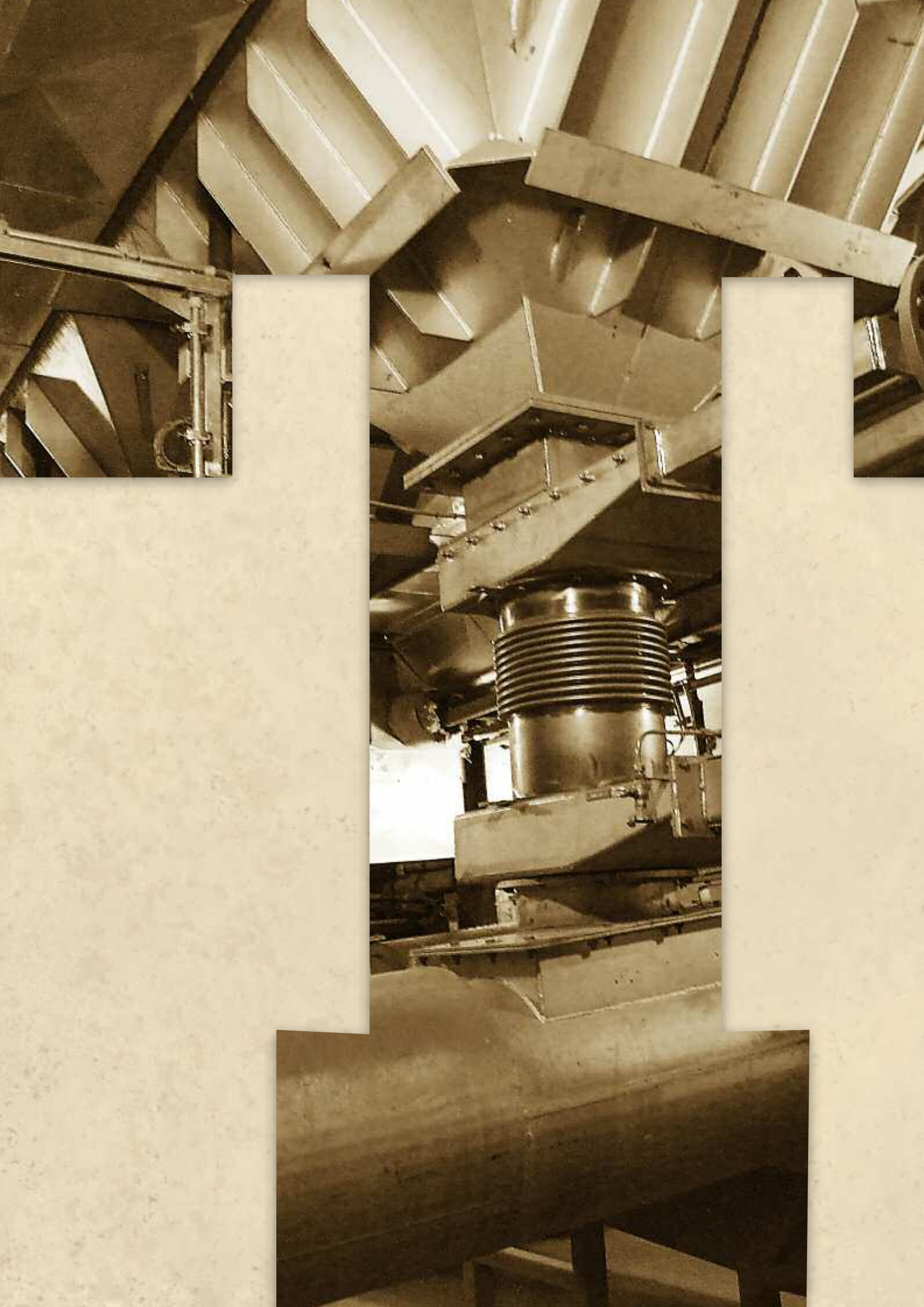
VII. Prerušené cenové konanie

VIII. Listy, e-maily, stanoviská

Hodnoty Herfindahl–Hirschman Indexu v rokoch 2014 až 2016

03

TEPELNÁ ENERGETIKA

Trh s teplom

V roku 2016 neboli prijaté zásadné legislatívne zmeny v tepelnej energetike, ktoré by menili podmienky podnikania v tomto odvetví. Tepelná energetika je odvetvie pomerne odlišné od ostatných sieťových odvetví, nakoľko sa v ňom ťažšie aplikujú všeobecné podmienky liberalizovaného trhu medzi jednotlivými účastníkmi. Je to dané charakterom sústav tepelných zariadení, ktoré neboli vzájomne prepojené a teplo

sa týmito sústavami mohlo aj v roku 2016 dodávať len konkrétnym odberateľom do konkrétnych odberných miest. Výrobci tepla boli preto zároveň aj dodávateľmi tepla. Na základe týchto skutočností sa o trhu s teplom v pravom slova zmysle nedalo hovoriť a monopolné postavenie dodávateľov tepla bolo pri platnom modeli nespochybniteľné. V tepelnej energetike neexistovala klasická súťaž na trhu, ale tzv. súťaž o trh, čo znamenalo, že dodávatelia v snahe udržať si svoje postavenie súťažili o jednotlivé sústavy centrálného zásobovania teplom (ďalej len „CZT“).

V roku 2016 pôsobilo na trhu s teplom 338 dodávateľov, ktorí boli držiteľmi povolenia na výrobu tepla, výrobu tepla a rozvod tepla alebo rozvod tepla.

Dodávatelia tepla v Slovenskej republike

	2014	2015	2016
Počet dodávateľov tepla	332	352	338

Výrobcami tepla a zároveň distribútormi bolo 87 % dodávateľov, 13 % dodávateľov teplo iba nakupovalo a zabezpečovalo len distribúciu. V roku 2016 ukončilo činnosť 17 dodávateľov z dôvodu skončenia odberu tepla, alebo z dôvodu predaja resp. prenajatia tepelných zariadení iným podnikateľom v tepelnej energetike.

Vývoj počtu dodávateľov tepla

	2014	2015	2016
Počet dodávateľov, ktorí ukončili regulovanú činnosť	22	14	17
Počet dodávateľov, ktorí začali vykonávať regulovanú činnosť	28	34	4

Vývoj v dodávke tepla

Sústavy CZT v Slovenskej republike boli vybudované v 335 obciach. Teplo sa z nich dodávalo do 24 996 odberných miest pre 12 664 odberateľov. Dodávka tepla sa uskutočňovala na základe zmluvy o dodávke a odbere tepla medzi dodávateľom a odberateľom, ktorej náležitosti boli upravené zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike.

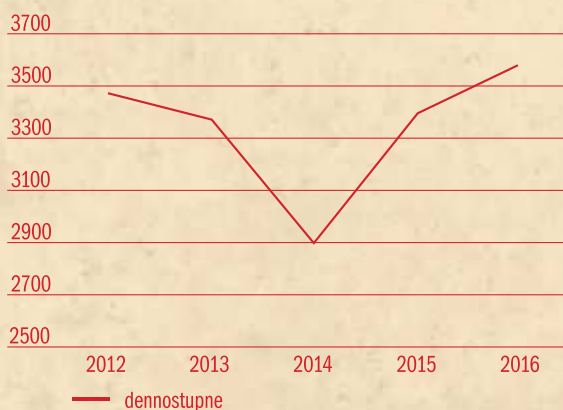
Objednané množstvo tepla je zmluvne dohodnuté množstvo tepla na regulačný rok t podľa skutočnej dodávky tepla v roku t-2, pokiaľ sa zmluvné strany nedohodnú inak. Vývoj objednaného množstva tepla v hodnotenom období vykazoval pokles o 15 %. Tento pokles bol spôsobený najmä klimatickými podmienkami v predchádzajúcich rokoch, zatepľovaním budov a ďalšími úspornými opatreniami. Skutočná dodávka tepla vychádzala zo skutočne nameraných hodnôt na odberných miestach, čiže bola závislá od aktuálnej situácie na trhu a od konkrétnych klimatických podmienok v príslušnom roku. Údaj o skutočnej dodávke tepla za rok 2016, ktorú bude mať úrad k dispozícii v máji 2017, reflektuje na studenší rok 2016 oproti roku 2015.

Vývoj v dodávke tepla v rokoch 2014 až 2016

	Obj. množstvo tepla [Gwh]	Obj. množstvo tepla [Gwh]		Skutočná dod. [Gwh]
		byty	ostatní odb.	
2014	14 534	5 684	8 850	13 140
2015	13 984	5 515	8 508	14 023
2016	12 337	5 777	8 923	14 600*

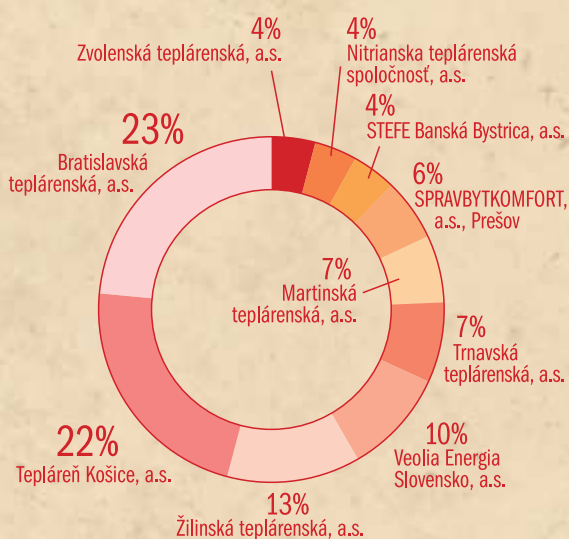
* očakávaná skutočnosť

Vývoj klimatických podmienok

Dodávka tepla, ktorej očakávaná skutočnosť za rok 2016 bola 14 600 GWh, predstavovala dodávku do bytov, nebytových priestorov a technologických procesov vrátane vlastnej spotreby. Podiel dodaného tepla na vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody pre domácnosti k celkovej dodávke v roku 2016 predstavoval 41 %.

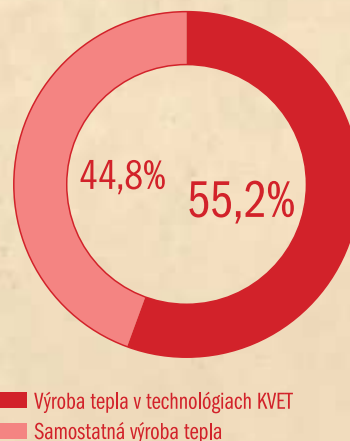
Dodávka tepla rozhodujúcich dodávateľov

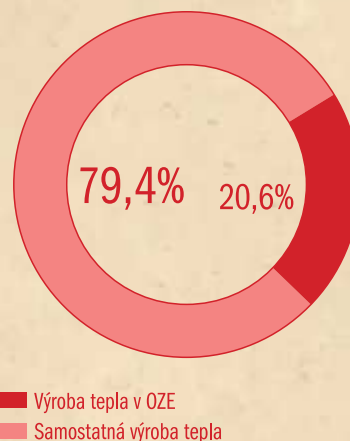
Tepeľná energetika je štruktúrálné veľmi rôznorodé sieťové odvetvie. Systémy tepelných zariadení sa líšia rozsahom, používanou technológiou, ale aj palivom. V teplárenských systémoch s technológiou kombinovanej výroby

elektriny a tepla bolo v roku 2016 vyrobených 55 % tepla. Zvyšok regulovaného tepla sa vyrába samostatne v blokových a domových kotolniciach. Obnoviteľné zdroje energie sa na dodávke tepla podieľajú 20-mi %.

Výroba tepla kombinovanou výrobou elektriny a tepla v roku 2016

Výroba tepla v OZE v roku 2016

Spotreba palív na výrobu tepla

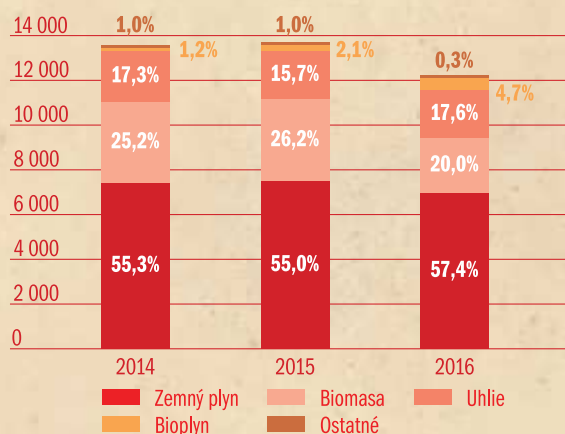
Najviac zastúpeným palivom počas predchádzajúcich rokov bol zemný plyn. Jeho podiel sa pohyboval od 55 % do 57,4 %. Druhým najpoužívanejším palivom na výrobu tepla bola biomasa. Podiel biomasy na výrobu tepla v rokoch 2014 až 2016 bol na úrovni 20 % až 26,2 %. V roku 2016 sme zaznamenali

určitý pokles spotreby biomasy, ktorý bol spôsobený zmenou štruktúry kalkulácie nákladov za teplo u niektorých priemyselných podnikov, ktoré náklady na výrobu tepla pre vlastnú spotrebu vyčlenili z cenovej regulácie.

Podiel jednotlivých druhov palív na výrobu tepla

	zemný plyn [Gwh]	biomasa [tis. t]	uhlie [tis. t]	bioplyn [Gwh]
2014	9 146	1 699	608	177
2015	9 053	1 729	578	323
2016	8 658	1 121	571	564

Podiel jednotlivých druhov palív

Prehľad počtu dodávateľov podľa využívaného druhu paliva na výrobu tepla

Použitá palivo	Počet dodávateľov		
	2014	2015	2016
zemný plyn	264	270	257
biomasa	74	75	68
uhlie	15	15	17
bioplyn	14	37	40
geotermálna energia	4	4	5
tepelné čerpadlo	3	3	5
solárna energia	2	2	3

Rozsah a spôsob cenovej regulácie

Rozsah a spôsob cenovej regulácie sa v roku 2016 oproti predchádzajúcemu roku zásadne nemenil. Ceny sa regulovali za všetky činnosti, t.j. výrobu, distribúciu a dodávku tepla určením spôsobu výpočtu maximálnej ceny tepla. V cene tepla sa uplatňovali len ekonomicky oprávnené náklady a primeraný zisk.

Monitorovanie úrovne cien

Cenové rozhodnutia vydané na rok 2014 platili aj na roky 2015 a 2016, pokiaľ úrad neschválil ich zmenu. V priebehu roka 2016 úrad schválil 90 rozhodnutí so 105 cenami. Z toho bolo 74 rozhodnutí, ktoré menili ceny tepla a 16 rozhodnutí, ktorými úrad určil ceny pre novovzniknutých dodávateľov tepla alebo pre dodávateľov, ktorí začali podnikáť v nových lokalitách.

Cenové rozhodnutia - vývoj

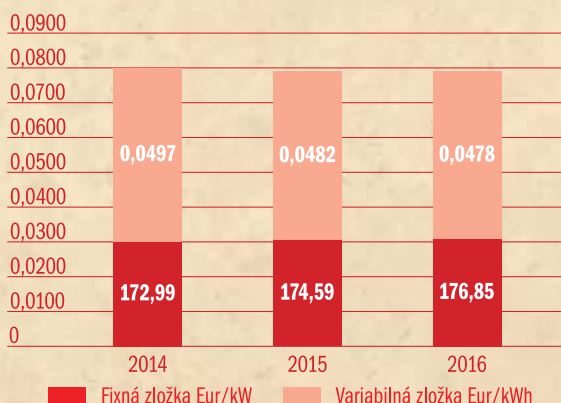
	Počet cenových rozhodnutí celkom	Počet zmenených rozhodnutí	Počet schválených cien
2014	345	23	799
2015	238	197	542
2016	90	74	105

Priemerná variabilná zložka maximálnej ceny tepla v roku 2016 dosahovala výšku 0,0478 €/kWh. Pokles tejto zložky ceny tepla oproti predchádzajúcemu roku o 0,8 % bol spôsobený priaznivou cenou zemného plynu. Výraznejší pokles variabilnej zložky ceny tepla vyrobeného zo zemného plynu sa prejavil až v cenách tepla určených na rok 2017, ktorý je prvým rokom regulačného obdobia 2017 až 2021 a všetky regulované subjekty mali povinnosť predložiť úradu návrhy na schválenie cien. V tepelnej energetike platí princíp každoročného zúčtovania nákladov po skončení roka na skutočné náklady. Vzhľadom k tomu sa výrazný pokles ceny zemného plynu v predchádzajúcich rokoch pozitívne odzrkadlí aj na skutočnej variabilnej zložke ceny tepla za rok 2016.

Priemerná cena tepla v rokoch 2014 až 2016

	2014	2015	2016
Variabilná zložka €/kWh	0,0497	0,0482	0,0478
Fixná zložka €/kW	172,99	174,59	176,85
Výsledná cena tepla €/kWh	0,0823	0,0811	0,0812

Priemerná cena tepla

Dôvodom podania návrhov na zmenu fixnej zložky ceny tepla v roku 2016 boli zmeny oproti skutočnostiam, z ktorých sa vychádzalo pri schválení ceny v predchádzajúcich rokoch. Priemerná fixná zložka ceny tepla v roku 2016 dosahovala hodnotu 176,85 €/kW, čo je o 1,3 % viac ako v roku 2015. Určený spôsob regulácie v tomto regulačnom období umožňoval medzročný nárast fixných nákladov len z dôvodu nových investícií do zefektívnenia výroby a rozvodu tepla resp. výstavby tepelných zdrojov využívajúcich OZE. Túto možnosť si v roku 2016 uplatnilo 25 dodávateľov, ktorí plánujú nové investície do sústav tepelných zariadení v sumárnej výške 93,7 mil. eura. Do cien tepla sa u týchto dodávateľov tepla premietli ekonomicky oprávnené náklady na odpisy z nových investícií, ktoré ovplyvnili priemernú cenu tepla.

Investície v tepelnej energetike v rokoch 2014 až 2016

Účel použitia investícií	Plánované investície v €		
	2014	2015	2016
Zariadenia na výrobu tepla	23 362 918	28 644 798	1 635 780
Zariadení na distr. tepla	27 004 892	10 343 794	75 425 247
Ekologizácia	2 864 660	49 186 298	5 254 674
Plánované generálne opravy	6 863 050	150 000	4 727 068
Výstavba OZE	1 276 152	498 889	6 681 836
Spolu	61 371 672	88 823 779	93 724 606

U ostatných dodávateľov objem fixných nákladov neprekročil úroveň roku 2014, resp. 2015, podľa toho, v ktorom roku mali schválenú cenu tepla. V určených cenách fixnej zložky ceny tepla sa neprejavil ani vplyv nízkej dodávky tepla v roku 2014, ktorý bol o 15 % teplejší ako štandardný rok. Fixná zložka ceny tepla sa totiž určuje na regulačný príkon, ktorý sa počíta zo skutočnej dodávky tepla v roku t-2, ktorým bol pre cenu tepla na rok 2016 práve rok 2014. Legislatívnou úpravou výpočtu regulačného príkonu na rok 2016 na štandardné klimatické podmienky sa zamedzilo virtuálnemu nárastu tejto zložky ceny tepla. Minimálne zmeny v jednotlivých zložkách ceny tepla (- 0,8 % vo variabilnej zložke, 1,3 % vo fixnej zložke) mali len minimálny dopad na výslednú cenu tepla v roku 2016.

Všetky regulačné opatrenia prijaté v priebehu predchádzajúcich rokov boli zamerané na stabilizáciu ceny tepla pre koncového odberateľa. Individuálne ceny pre jednotlivých dodávateľov sa však mohli v niektorých prípadoch líšiť oproti priemerným cenám tepla. Bolo to spôsobené rozdielnou veľkosťou sústav CZT, odlišnou technológiou výroby, použitým palivom, výškou investícií do tepelných zariadení, atď. Negatívny dopad na cenu tepla v niektorých prípadoch spôsobila aj skutočnosť, že dodávku tepla koncovému odberateľovi zabezpečovali v jednej sústave CZT viacerí dodávateľia, čím sa cena tepla adekvátne zvýšila.

Vývoj nákladov za teplo

Pre štatistické vyhodnotenie vývoja nákladov za teplo v rokoch 2012 až 2015 bola použitá vzorka 900 vytipovaných bytových domov so 40 000 bytov v rámci celej Slovenskej repub-

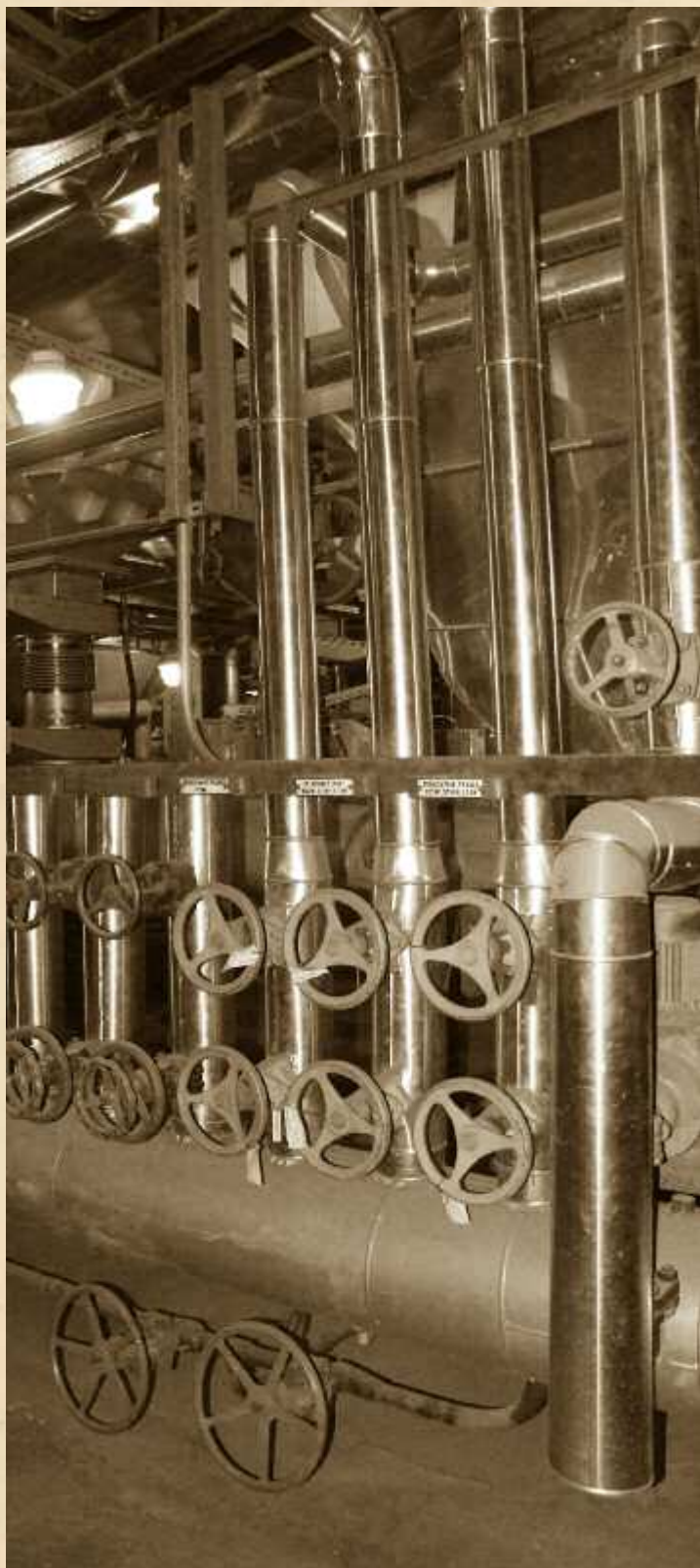
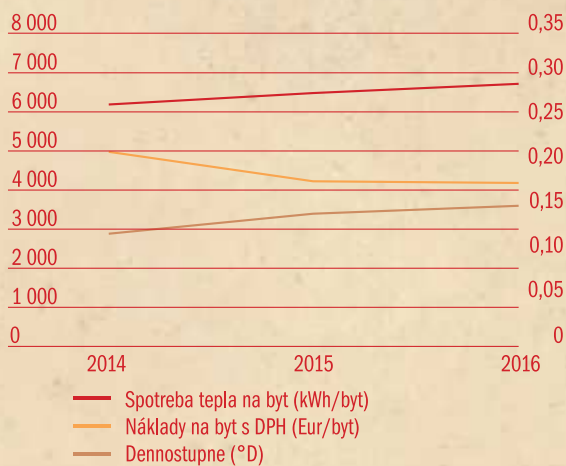
liky. Stabilizované ceny tepla v týchto rokoch a znižujúce sa dodávky tepla spôsobili, že náklady za teplo na jeden byt sa znížili zo 716 € v roku 2012 na 626 € v roku 2015 (s DPH). Za rok 2016 sa očakáva mierny nárast nákladov za teplo jednej domácnosti. Tento bude spôsobený studenším rokom 2016 oproti roku 2015. Keďže ceny tepla v roku 2015 a 2016 boli na približne rovnakej úrovni, prípadný nárast nákladov za teplo v roku 2016 bude spôsobený len klimatickými podmienkami a teda väčšou spotrebou tepla na vykurovanie.

Vývoj nákladov tepla na byt v rokoch 2014–2016

	2014	2015	2016
Spotreba tepla na byt (kWh/byt)	6 152	6 468	6 695
Náklady na byt s DPH (€/byt)	629	626	652
Dennostupne (°D)	2 888	3 388	3 570
Náklady na byt s DPH (€/byt, °D)	0,22	0,18	0,18

*očakávaná skutočnosť

Vývoj spotreby tepla a nákladov na byt

04

VODNÉ HOSPODÁRSTVO

Pitná a odpadová voda

V roku 2016 mohli vo vodárenstve regulované subjekty požiadať len o zmenu cenového rozhodnutia, alebo pri vydaných potvrdeniach o cene oznámiť zmenu ceny platnej až do konca regulačného obdobia 2012 až 2016. Aj preto v roku 2016 k výrazným zmenám v cenovej regulácii nedošlo.

Z dôvodu dokončenia a uvedenia do prevádzky nových verejných vodovodov a verejných kanalizácií v obciach, ale aj častiach miest pripojených na už existujúci verejný vodovod, alebo verejnú kanalizáciu prevádzkovaných vodárenskou spoločnosťou, v roku 2016 pribudlo 17 nových regulovaných subjektov - obcí a malých prevádzkových spoločností. Do 31. 12. 2016 bolo zaregistrovaných 650 regulovaných subjektov, z toho 14 vodárenských spoločností, 105 menších prevádzkových spoločností a 531 obcí ako vlastníkov verejných vodovodov, alebo verejných kanalizácií.

Prehľad rozhodnutí vydaných v rokoch 2014 až 2016

	2014	2015	2016
Cenové rozhodnutia	140	10	7
Zmeny cenových rozhodnutí	8	5	3
Potvrdenia o cene	479	28	10
Rozhodnutia o zastavení konania	12	14	3
Rozhodnutia o prerušení konania	12	3	5
Rozhodnutia o zrušení cenového rozhodnutia	0	2	2
Celkom	651	62	30

Monitorovanie úrovne cien

K stabilizácii cien prispelo schválenie cien vody na trojročné obdobie 2014–2016, čím sa dosiahol aj ďalší z cieľov regulačnej politiky. Vodárenské spoločnosti dodávali pitnú vodu až pre 95 % z celkového počtu zásobovaných obyvateľov. Podľa platnej legislatívy cenové rozhodnutia a potvrdenia o cene, ktoré boli vydané na rok 2014 platia aj na roky 2015 a 2016, teda do konca regulačného obdobia, ak úrad neschválí zmenu cenového rozhodnutia.

V roku 2016 boli podané tri návrhy na zmenu cenového rozhodnutia, z nich jeden podala vodárenská spoločnosť. Po posúdení pred-

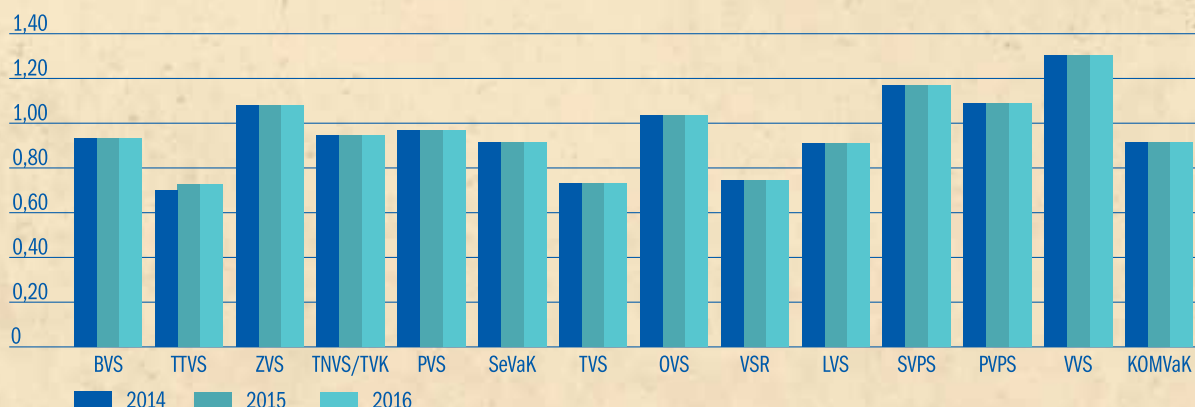
ložených podkladov úrad na základe opodstatnenosti a preukázaní potreby zvýšených oprávnených nákladov zmenil cenu za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou s platnosťou od 1. 07. 2016. Z uvedeného dôvodu úrad zmenil i ďalšie dve rozhodnutia.

Okrem zmien cenových rozhodnutí úrad v roku 2016 vydal sedem cenových rozhodnutí a 10 potvrdení o cene pre nové regulované subjekty, v ktorých spolu stanovil 23 maximálnych cien vody.

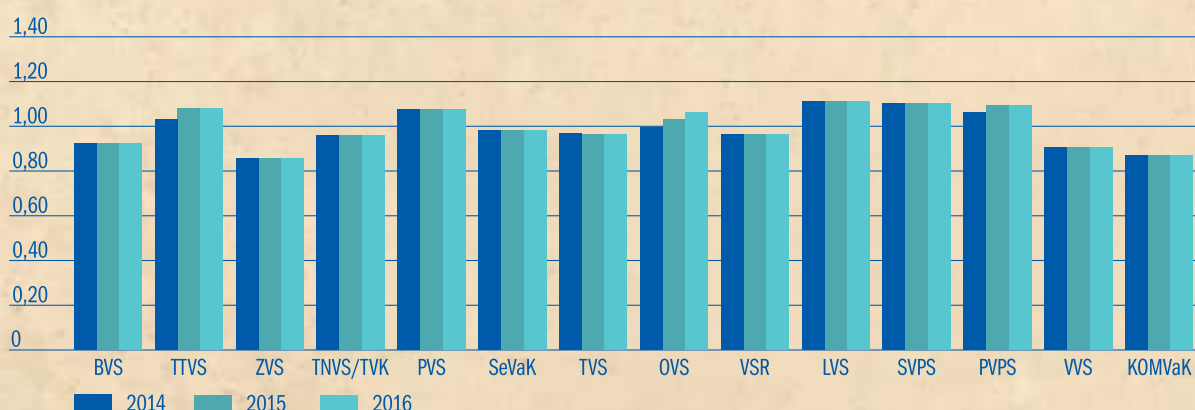
Ceny za výrobu, distribúciu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom v rokoch 2014–2016

	2014 €/m³	2015 €/m³	2016 €/m³
Bratislavská vodárenská spoločnosť	0,9359	0,9359	0,9359
Trnavská vodárenská spoločnosť	0,7012	0,7286	0,7286
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	1,0802	1,0802	1,0802
Trenčianska VS/Trenčianske VaK (od 2015)	0,9495	0,9494	0,9494
Považská vodárenská spoločnosť	0,9741	0,9741	0,9741
Severoslovenské vodárne a kanalizácie	0,9126	0,9126	0,9126
Turčianska vodárenská spoločnosť	0,7302	0,7302	0,7302
Oravská vodárenská spoločnosť	1,0353	1,0353	1,0353
Vodárenská spoločnosť Ružomberok	0,7460	0,7460	0,7460
Liptovská vodárenská spoločnosť	0,9102	0,9102	0,9102
Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť	1,1700	1,1700	1,1700
Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť	1,0884	1,0884	1,0884
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	1,3100	1,3100	1,3100
Vodárne a kanalizácie mesta Komárna	0,9162	0,9162	0,9162

Vývoj cien za výrobu a dodávku pitnej vody v Eur/m³ (bez DPH)

Vývoj cien za odvádzanie a čistenie odpadovej vody v Eur/m³ (bez DPH)

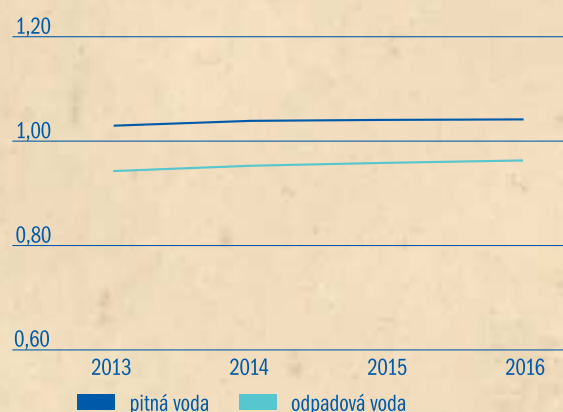

Ceny za odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou v rokoch 2014–2016

	2014 €/m ³	2015 €/m ³	2016 €/m ³
Bratislavská vodárenská spoločnosť	0,9216	0,9216	0,9216
Trnavská vodárenská spoločnosť	1,0292	1,0758	1,0758
Západoslovenská vodárenská spoločnosť	0,8538	0,8538	0,8538
Trenčianska VS/Trenčianske VaK (od 2015)	0,9555	0,9554	0,9554
Považská vodárenská spoločnosť	1,0700	1,0700	1,0700
Severoslovenské vodárne a kanalizácie	0,9797	0,9797	0,9797
Turčianska vodárenská spoločnosť	0,9639	0,9591	0,9591
Oravská vodárenská spoločnosť	0,9916	1,0263	1,0570
Vodárenská spoločnosť Ružomberok	0,9603	0,9603	0,9603
Liptovská vodárenská spoločnosť	1,1068	1,1068	1,1068
Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť	1,0983	1,0983	1,0983
Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť	1,0585	1,0904	1,0904
Východoslovenská vodárenská spoločnosť	0,9000	0,9000	0,9000
Vodárne a kanalizácie mesta Komárna	0,8643	0,8643	0,8643

V Slovenskej republike bolo v roku 2016 priemerné vodné a stočné spolu 2,0043 €/m³ (bez DPH) a vzrástlo len o 0,3 %.

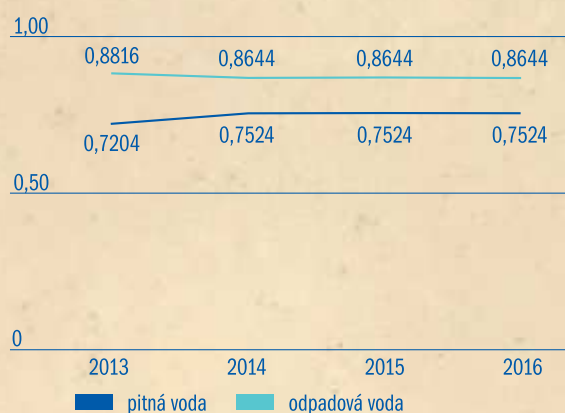
Vývoj priemernej ceny za výrobu a dodávku pitnej vody a za odvedenie a čistenie odpadovej vody v Eur/m³ (bez DPH)

Pre menšie spoločnosti v roku 2016 úrad vydal sedem nových cenových rozhodnutí na 12 cien vody, zmena sa týkala len dvoch cien. Tieto spoločnosti dodávajú pitnú vodu alebo odvádzajú a čistia odpadovú vodu predovšetkým v obciach a menších okrajových častiach miest.

V roku 2016 bolo vydaných 10 nových potvrdení o cene na 10 cien vody a to pre obce, ktoré sú vlastníčkami a súčasne aj prevádzkovateľmi verejných vodovodov alebo verejných kanalizácií III. kategórie pre asi 2000 obyvateľov. Zmeny cien vody platných do konca roka 2016 obce v priebehu roka 2016 nežiadali. V tejto skupine malých regulovaných subjektov sa v roku 2016 oproti roku 2015 priemerná cena za výrobu a dodávku pitnej vody a ani priemerná cena za odvádzanie odpadovej vody nezmenila. Ceny za odvádzanie odpadovej vody, na rozdiel od cien vo vodárenských spoločnostiach, prevyšovali už ceny za dodávku pitnej vody, čo bolo dôsledkom budovania nových verejných kanalizácií, ale najmä čistiarní odpadových vôd v súvislosti s plnením záväzkov Slovenskej republiky voči Európskej únii o čistení komunálnych vôd v obciach nad 2000 ekvivalentných obyvateľov do roku 2015.

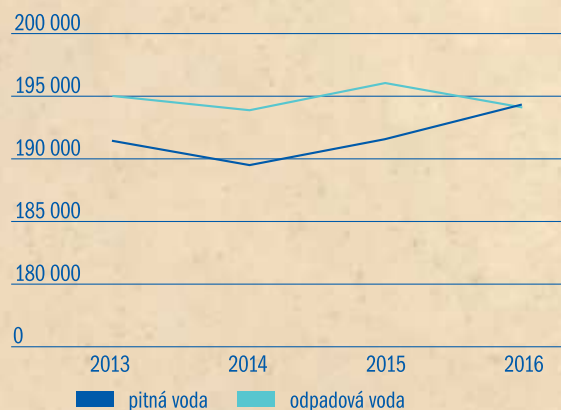
Vývoj cien malých regulovaných subjektov – obcí v Eur/m³

Dodávka a odvádzanie

V roku 2016 sa oproti roku 2015 celkové dodané množstvo pitnej vody verejnými vodovodmi zvýšilo o 2 719 315 m³ (+ 1 %). Naopak, znižovalo sa množstvo odvádzanej odpadovej vody verejnými kanalizáciami, ale v menšej miere, pretože sa v obciach budovali nové verejné kanalizácie a pripájali sa noví producenti odpadovej vody. Aj keď v roku 2015 došlo k zvýšeniu množstva odvádzanej odpadovej vody, v roku 2016 sa opäť znížilo o 1 910 921 m³ (- 1 %).

Vývoj dodávky pitnej vody a odvádzania odpadovej vody v tis. m³

Investície

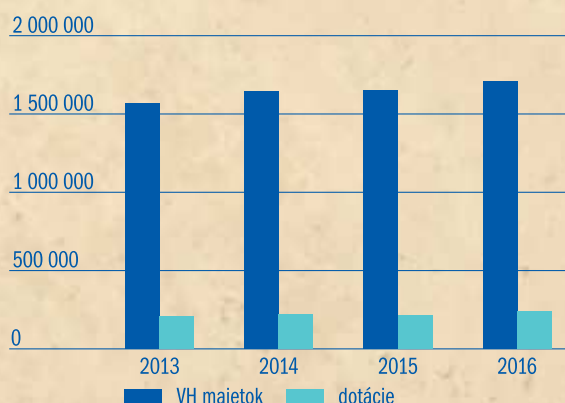
V predchádzajúcich rokoch sa vo vodárenstve realizovali najmä investície v súvislosti s plnením záväzkov v oblasti čistenia komunálnych odpadových vôd tak, aby do roku 2015 mali všetky obce nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov vybudovanú kanalizáciu a čistené odpadové vody, na čo Európska únia prispela značnými prostriedkami zo svojich fondov. Preto aj prírastok hodnoty majetku v oblasti odvádzania a čistenia odpadovej vody (+18 %) bol oveľa väčší ako v oblasti zásobovania pitnou vodou (+3 %), kde chýbajúce verejné vodovody budovali vodárenské spoločnosti a obce väčšinou z vlastných zdrojov.

V roku 2016 sa podľa údajov vodárenských spoločností dotácie z fondov Európskej únie a štátneho rozpočtu na financovanie investičnej výstavby v oblasti zásobovania pitnou

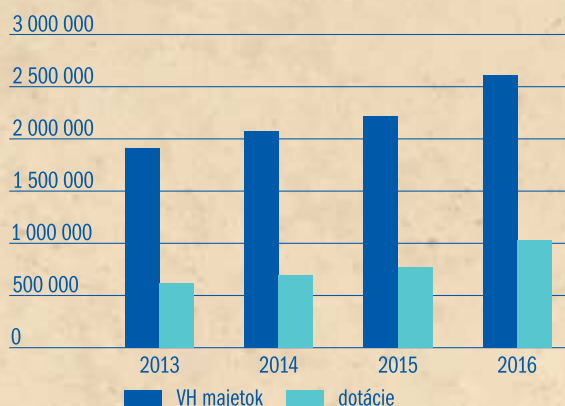
vodou zvýšili oproti roku 2015 o 12 %, pričom podiel majetku z dotácií na celkovej hodnote majetku predstavoval 14 %.

V oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd sa podiel majetku vybudovaného z dotácií v roku 2016 medziročne výrazne zvýšil o 35 %. Na celkovej hodnote majetku bol podiel majetku financovaného z dotácií oveľa väčší ako pri pitnej vode a predstavoval 39 %. Výrazný nárast súvisel s dokončením veľkého množstva investičných akcií z vyššie uvedeného dôvodu a zaradením nového majetku do prevádzkovania.

Vývoj VH majetku a dotácií - verejné vodovody
(v tis. Eur)

Vývoj VH majetku a dotácií - verejné kanalizácie a ČOV (v tis. Eur)

Využitie kapacít vodárenského majetku

Priemerné využitie verejných vodovodov v roku 2016, na základe údajov o celkovej projektovej kapacite a skutočne využívannej kapacite vodárenského majetku prevádzkovaného vodárenskými spoločnosťami, sa po rokoch stabilizácie medziročne zvýšilo o 2 % až na úroveň 94 %. V troch vodárenských spoločnostiach bolo využitie kapacít nižšie ako priemerné.

Rovnako aj využitie čistiarní odpadových vôd sa z úrovne od roku 2015 medziročne posunulo v priemere o 4 % na súčasných 78 %, pričom vo väčšine vodárenských spoločností bolo podpriemerné. V tejto oblasti celkové nižšie využívanie kapacít súviselo s projektovanými kapacitami čistiarní odpadových vôd, ktoré museli mať určitú rezervu na čistenie odpadových vôd odvádzaných z novobudovaných verejných kanalizácií. Zvýšenie ich využívania bolo odrazom toho, že aj pri nových verejných kanalizáciách v obciach nastal posun a v roku 2016 sa pripájali ďalší noví producenti.

Využívanie povrchových vôd

Cenová regulácia v oblasti využívania povrchových vôd sa podľa platnej legislatívy vzťahuje na odber povrchovej vody a odber energetickej vody z vodných tokov a na využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov.

Regulovaným subjektom vykonávajúcim regulované činnosti v tejto oblasti s monopolným postavením v Slovenskej republike je štátom ustanovený správca vodných tokov Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Banská Štiavnica.

Do roku 2016 bol ustanovený spôsob cenovej regulácie ako určenie výpočtu pevnej ceny za regulované činnosti, pričom stanovené pevné ceny zostali v platnosti do konca regulačného obdobia, ak úrad neschválil zmenu cenového rozhodnutia. Zmenu cenového rozhodnutia regulovaný subjekt môže predložiť len z dôvodu výraznej zmeny ekonomických parametrov, ktoré ovplyvňujú ekonomicky oprávnené náklady, z ktorých sa vychádzalo pri určení ceny a túto zmenu náležite odôvodní analýzami.

Vývoj ukazovateľov za regulované činnosti vo vodárenských spoločnostiach v rokoch 2013 až 2016

Pitná voda	2013	2014	2015	2016	zmena 2016/2015	%
Tržby z reg. činnosti v tis. Eur	196 407	195 625	197 948	201 937	3 989	2
Oprávnené náklady v tis. Eur	194 340	194 187	190 602	197 415	6 813	4
z toho opravy VH majetku v tis. Eur	28 368	29 771	30 062	35 063	5 001	17
VH majetok v tis. Eur	1 558 373	1 637 567	1 648 672	1 702 435	53 762	3
z dotácií v tis. Eur	198 880	214 611	208 749	233 100	24 351	12
Množstvo vody tis. m ³	191 439	189 514	191 519	194 238	2 719	1
Využitie kapacít VH majetku	92%	92%	92%	94%	2%	2

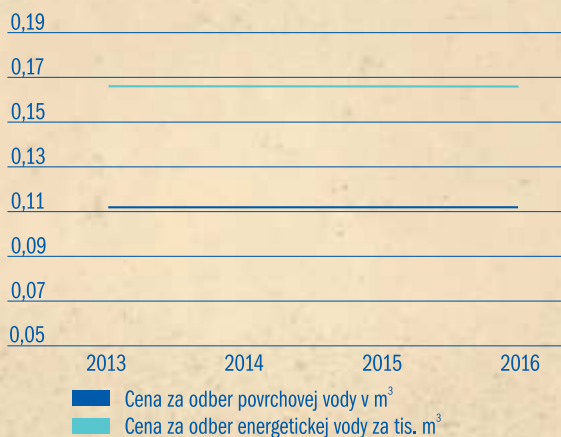
Odpadová voda	2013	2014	2015	2016	zmena 2016/2015	%
Tržby z reg. činnosti v tis. Eur	182 104	182 522	186 167	184 412	-1 755	-1
Oprávnené náklady v tis. Eur	178 354	182 691	182 986	196 959	13 973	8
z toho opravy VH majetku v tis. Eur	17 395	17 117	18 302	20 145	1 842	10
VH majetok v tis. Eur	1 898 987	2 052 742	2 209 504	2 601 960	392 456	18
z dotácií v tis. Eur	605 217	688 282	754 090	1 014 979	260 889	35
Množstvo vody tis. m ³	195 022	193 790	195 984	194 073	-1 911	-1
Využitie kapacít VH majetku	78%	74%	74%	78%	4%	5

V roku 2016 úrad z vlastného podnetu vykonal zmenu cenového rozhodnutia, ktorým sa znížili tarify za využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov od 1. 5. 2016.

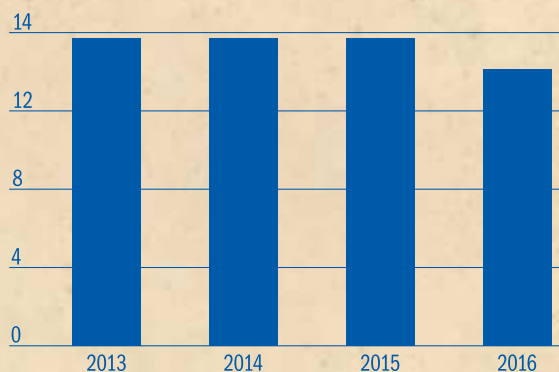
Ceny za využívanie povrchových vôd v eurách (bez DPH)

	2013	2014	2015	2016
Cena za odber povrchovej vody za m ³	0,1122	0,1122	0,1122	0,1122
Priem. cena za využívanie hydroenergetického potenciálu za 1 MWh	15,7552	15,7552	15,7552	14,1681
Cena za odber energetickej vody za tis. m ³	0,1659	0,1659	0,1659	0,1659

Vývoj ceny za odber vody v eurách (bez DPH)

Priemerná cena za využívanie hydroenergetického potenciálu v Eur/MWh (bez DPH)

5. LEGISLATÍVNA ČINNOSŤ

Úrad má podľa zákona č. 250/2012 Z. z. vo svojej pôsobnosti okrem iných činností aj vydávanie všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorými sú vyhlášky. Na základe splnomocňovacích ustanovení v sledovanom období úrad vypracoval, predložil do legislatívneho procesu a vydal:

- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 371/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a pravidlá pre fungovanie vnútorného trhu s plynom,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 260/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 248/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v tepelnej energetike,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 236/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality prenosu elektriny, distribúcie elektriny a dodávky elektriny,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 235/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 276/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania odpadovej vody verejnou kanalizáciou,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 234/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 277/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality dodávky tepla,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 233/2016 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 278/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality uskladňovania plynu, prepravy plynu, distribúcie plynu a dodávky plynu,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 225/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom

a odvádzania a čistenia odpadovej vody verejnou kanalizáciou,

- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 224/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia odberu povrchovej vody a energetickej vody z vodných tokov a využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov,
- Vyhlášku Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 223/2016 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v plynárenstve.

6. REGULÁCIA ŠTANDARDOV KVALITY A ANALYTICKÁ ČINNOSŤ

Štandardy kvality

Vyhlášky, ktorými sú ustanovené štandardy kvality, si primárne kládli za cieľ chrániť spotrebiteľa v podmienkach dominantného postavenia regulovaného subjektu podnikajúceho v niektorom zo sieťových odvetví. Kompenzačné platby mali aj v roku 2016 v regulácii kvality podpornú funkciu, ktorá mala za cieľ motivovať regulované subjekty k zvyšovaniu úrovne dodržiavania štandardov kvality a motivovať k investíciám, ktoré zabezpečia zvyšovanie bezpečnosti, stability a rozvoja infraštruktúry regulovaných subjektov.

Počet doručených vyhodnotení a zaznamenaných udalostí

Elektroenergetika	Prenos elektriny	Distribúcia elektriny	Dodávka elektriny
Počet doručených vyhodnotení	1	132	163
Počet zaznamenaných udalostí	16	7971633	232685
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	0	15072	971
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0,00%	0,19%	0,42%

Plynárenstvo	Uskladňovanie plynu	Preprava plynu	Distribúcia plynu	Dodávka plynu
Počet doručených vyhodnotení	2	1	43	66
Počet zaznamenaných udalostí	869	229	44163	158307
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	0	14	4	586
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0%	6,11%	0,009%	0,004%

Tepelná energetika	Dodávka tepla
Počet doručených vyhodnotení	310
Počet zaznamenaných udalostí	78345
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	203
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0,26%

Vodné hospodárstvo	Dodávka pitnej vody	Odvádzanie odpadovej vody
Počet doručených vyhodnotení	275	287
Počet zaznamenaných udalostí	65096	56978
Počet zaznamenaných udalostí s porušeným štandardom kvality	507	7
Podiel udalostí s porušeným štandardom kvality k zaznamenaným udalostiam	0,78%	0,0001%

Prehľad o vyplatených kompenzačných platbách za rok 2016

	Regulovaná činnosť	v eurách
Elektroenergetika	Prenos elektriny	0
	Distribúcia elektriny	196 699,34
	Dodávka elektriny	170572,00
	Spolu	214 271,34
Plynárenstvo	Uskladňovanie plynu	0
	Preprava plynu	0
	Distribúcia plynu	720
	Dodávka plynu	14 581,00
	Spolu	15 301,00
Tepelná energetika	Dodávka tepla	23 961,35
Vodné hospodárstvo	Dodávka pitnej vody	643,11
	Odvádzanie odpadovej vody	6,77
	Spolu	649,88

Plnenie ustanovení § 29 ods. 2 až 5 zákona 250/2012 Z. z.

V priebehu roka 2016 bolo úradom schválených 12 zmlúv o poskytovaní služieb. Tým sa dosiahlo optimalizovanie primeranosti nákladov na výkon regulovaných činností a zjednotenie obsahu zmluvných vzťahov.

Úrad zaevidoval 487 vyhlásených obchodných verejných súťaží oznámených 17 regulovanými subjektmi. Z obchodných verejných súťaží vyhlásených v roku 2016 a v predchádzajúcom období bolo v sledovanom období ukončených 429, zrušených 58. Jedna obchodná verejná súťaž bola ukončená bez víťaza. K 31. 12. 2016 trvá 126 obchodných verejných súťaží. 116 regulovaných subjektov oznámilo úradu 675 realizovaných zákaziek, ktorých hodnota bola vyššia ako 300 000 eur.

7. VÝKON KONTROLY

Zameranie kontroly

Samotná kontrolná činnosť úradu spočíva jednak vo výkone kontroly priamo v regulovaných subjektoch, ktorého legislatívny rámec je zakotvený priamo v zákone č. 250/2012 Z. z., ako aj vo výkone kontrol na úrade, predovšetkým so zameraním na kontrolu plnenia administratívnych povinností regulovaných subjektov voči úradu.

V roku 2016 úrad vykonal kontrolu v 74 regulovaných subjektoch, z toho v 12 subjektoch na základe doručených podaní a v 62 subjektoch na základe plánu kontrolnej činnosti. Z tohto počtu bolo 48 kontrol v regulovaných subjektoch ukončených vypracovaním protokolu o výsledku vykonanej kontroly, to znamená so zistením porušenia platnej právnej úpravy a 26 kontrol bolo ukončených vypracovaním záznamu o vykonanej kontrole, teda bez zistenia porušenia platnej právnej úpravy.

V hodnotenom roku boli kontroly zamerané na dodržiavanie právnych predpisov, týkajúcich sa sieťových odvetví, pri vykonávaní regulovanej činnosti v rokoch 2013, 2014, 2015 a 2016. V tejto súvislosti boli kontroly zamerané na dodržiavanie úradom schváleného rozsahu cenovej regulácie, vecnej regulácie a regulácie kvality.

Z hľadiska cenovej regulácie sa úrad zameriaval na kontrolu fakturácie úradom schválených/určených maximálnych cien elektriny, plynu, vodného, stočného a tepla, ako aj na kontrolu fakturácie úradom určených/schválených taríf. V oblasti tepelnej energetiky bola samozrejme kontrolná činnosť zameraná aj na zúčtovanie neoprávnených nákladov zahrnutých v určenej variabilnej a fixnej zložke maximálnej ceny tepla v súlade s platnou cenovou vyhláškou.

Z pohľadu vecnej regulácie úrad kontroloval, či regulované subjekty vykonávali jednotlivé regulované činnosti na základe a v súlade s oprávneniami vydanými úradom, ako aj dodržiavanie povinností zakotvených v právoplatných rozhodnutiach úradu, akými sú najmä obchodné podmienky dodávateľov elektriny a plynu a prevádzkové poriadky prevádzkovateľov distribučných sústav a sietí, ktoré sú

podstatným nástrojom podpory transparentného a nediskriminačného postupu regulovaných subjektov na trhu s elektrinou a plynom. V tomto smere sa preverovalo dodržiavanie lehôt na zasielanie akceptačných listov, alebo zdôvodnenia neakceptovania výpovede, respektíve odstúpenia od zmluvy v prípade výpovedania zmluvy, lehôt splatnosti vyúčtovacích faktúr a vracanie preplatkov z vyúčtovacích faktúr odberateľom.

V oblasti regulácie kvality sa kontroly v regulovaných subjektoch zameriavali na preverenie jednotlivých udalostí, či už nedodržania ako aj dodržania určeného štandardu kvality, na vyplácanie kompenzačných platieb odberateľom v prípade nedodržania štandardov kvality, ako aj na pravdivosť samotných údajov uvedených vo vyhodnotení štandardov kvality predložených úradu.

Pre správne naplnenie účelu regulácie, ako aj pre zabezpečenie výkonu právomocí úradu je nevyhnutné, aby regulované subjekty súčinne spolupracovali s úradom a predkladali mu len správne a pravdivé údaje a informácie. Z tohto dôvodu úrad kontroloval aj pravdivosť jednotlivých údajov predložených úradu.

V roku 2016 bola vykonaná kontrola v 39 subjektoch, ktoré sa zaoberajú výkonom činnosti v elektroenergetike, z toho u 23 z nich bolo zistených 129 porušení zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. V oblasti plynárenstva úrad vykonal kontrolu v 16 subjektoch, pričom v 10 prípadoch bolo zistených 99 porušení zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 251/2012 Z. z. Prevažnú časť kontrolovaných subjektov tvorili najmä dodávatelia elektriny a plynu. Najčastejším porušením zákona č. 250/2012 Z. z. zo strany elektroenergetických a plynárenských podnikov bolo nevykonávanie regulovanej činnosti v súlade s právoplatným rozhodnutím úradu a nedodržanie cenovej regulácie podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného úradom, a teda nedodržanie či už cenového rozhodnutia alebo obchodných podmienok schválených úradom.

V prípade subjektov, ktoré sa zaoberajú regulovanými činnosťami v tepelnej energetike, úrad vykonal kontrolu v 45 subjektoch, z toho v 23 prípadoch bolo zistených 55 porušení zákona č. 250/2012 Z. z. a zákona č. 657/2004 Z. z. Vo vodnom hospodárstve úrad vykonal kontrolu dodržiavania právnej úpravy v 8 subjektoch a v prípade 7 z nich zistil 19 porušení zákona č. 250/2012 Z. z. V prípade teplárenských subjektov dochádzalo k najčastejšiemu porušeniu zákona č. 250/2012 Z. z. pri povinnosti zúčtovania neoprávnených nákladov zahrnutých vo variabilnej alebo fixnej zložke maximálnej ceny tepla v súlade s platnou cenovou vyhláškou úradu. Zo strany vodárenských subjektov dochádzalo najviac k porušovaniu povinnosti predkladať úradu pravdivé a úplne informácie a údaje.

Okrem vykonávania kontrol v regulovaných subjektoch úrad preveroval dodržiavanie stanovených povinností aj priamo z úradu. V tejto súvislosti bolo v roku 2016 preverené plnenie viacerých administratívnych povinností voči úradu. Jeho výsledkom bolo uloženie pokuty 35 subjektom spolu vo výške 21 800 eur. Príslušné subjekty vykonávali regulovanú činnosť bez povolenia na podnikanie, bez úradom schválenej ceny, alebo bez splnenia oznamovacej povinnosti úradu o refakturácii nákladov. Rovnako bolo zistené, že 16 subjektov si nesplnilo svoju povinnosť informovať úrad o nevykonávaní regulovanej činnosti v zmysle povolenia, alebo potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti a 11 subjektov predložilo úradu potrebné doklady, alebo informácie po úradom určenej lehote, resp. vôbec.

Úrad sa ďalej zaoberal aj kontrolou úradom schválených podmienok prepravy elektriny prevádzkovateľmi distribučných sústav. Uvedenú povinnosť nemali splnenú dva subjekty, ktorým bola uložená pokuta spolu vo výške 3 300 eur.

V súvislosti s nadchádzajúcim novým regulačným obdobím a stanovením sieťových poplatkov za služby, ktoré poskytujú distribučné spoločnosti na rok 2017, bolo v období od februára do augusta roku 2016 vykonané

stanovenie všeobecnej hodnoty majetku používaného na výkon regulovanej činnosti v sieťových odvetviach u distribučných spoločností.

Prehľad kontrolných zistení

1. porušenie § 29 ods. 1 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. – nevykonávanie regulovanej činnosti v súlade s právoplatným rozhodnutím alebo potvrdením úradu a nedodržanie cenovej regulácie podľa všeobecne záväzného právneho predpisu vydaného úradom 102 zistení v oblasti:

- elektroenergetiky	50
- plynárenstva	39
- tepelnej energetiky	10
- vodného hospodárstva	3
2. porušenie § 29 ods. 1 písm. o) zákona č. 250/2012 Z. z. – nedodržanie pravidiel trhu 60 zistení, z toho v oblasti:

- elektroenergetiky	34
- plynárenstva	26
3. porušenie § 29 ods. 1 písm. c) zákona č. 250/2012 Z. z. – nezúčtovanie nákladov pri výrobe, distribúcii a dodávke tepla, ktoré sa nepovažujú za ekonomicky oprávnené náklady, v lehote a spôsobom ustanoveným úradom 24 zistení, z toho v oblasti:

- tepelnej energetiky	24
-----------------------	----
4. porušenie § 29 ods. 1 písm. k) zákona č. 250/2012 Z. z. – neposkytnutie úradu úplných a pravdivých údajov, podkladov, dokladov a akýchkoľvek informácií potrebných na účely podľa tohto zákona a na výkon pôsobnosti úradu v rozsahu, spôsobom a v lehotách určených úradom 25 zistení, z toho v oblasti:

- elektroenergetiky	9
- plynárenstvo	7
- tepelnej energetiky	1
- vodného hospodárstva	8
5. porušenie § 22 ods. 4 písm. h) zákona č. 250/2012 Z. z. – nezaslanie úradu, do konca februára kalendárneho roka, vyhodnotenie štandardov kvality za predchádzajúci rok a nezverejnenie tohto

- vyhodnotenia na webovom sídle alebo iným obvyklým spôsobom, ak regulovaný subjekt nemá zriadené webové sídlo 17 zistení v oblasti:
- elektroenergetiky 5
 - plynárenstvo 3
 - tepelná energetika 2
 - vodného hospodárstva 7
6. porušenie § 22 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. – neuhradenie kompenzačnej platby odberateľovi v určenej výške a určeným spôsobom v prípade preukázateľného nedodržania štandardu kvality 11 zistení, z toho v oblasti:
- elektroenergetiky 1
 - plynárenstva 9
 - vodného hospodárstva 1
7. porušenie § 22 ods. 4 písm. e) zákona č. 250/2012 Z. z. – nearchivovanie údajov o štandardoch kvality po dobu piatich rokov 7 zistení v oblasti:
- elektroenergetiky 2
 - plynárenstvo 2
 - tepelná energetika 3
8. porušenie § 29 ods. 1 písm. j) zákona č. 250/2012 Z. z. – neinformovanie úradu do konca februára kalendárneho roku o nevykonávaní regulovanej činnosti podľa vydaného povolenia alebo potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti 6 zistení v oblasti:
- elektroenergetiky 4
 - tepelná energetika 2
9. porušenie § 22 ods. 4 písm. f) zákona č. 250/2012 Z. z. – nezaslanie úradu do konca februára kalendárneho roku prehľad o vyplatených kompenzačných platbách za predchádzajúci kalendárny rok 4 zistenia v oblasti:
- elektroenergetiky 1
 - plynárenstvo 1
 - tepelná energetika 2
10. porušenie § 45 ods. 5 zákona č. 250/2012 Z. z. – nezpracovanie osobitných podmienok prevádzkovania distribučnej sústavy alebo distribučnej siete do vzorového prevádzkového poriadku a jeho nepredloženie na schválenie úradu najneskôr do 31. mája 2013 3 zistenia, z toho v oblasti:
- elektroenergetiky 2
 - plynárenstvo 1
11. porušenie § 45 ods. 6 zákona č. 250/2012 Z. z. – nezpracovanie osobitných podmienok dodávky elektriny alebo dodávky plynu do vzorových obchodných podmienok dodávky a ich nepredloženie na schválenie úradu najneskôr do 31. augusta 2013 3 zistenia z toho v oblasti:
- elektroenergetiky 2
 - plynárenstvo 1
12. porušenie § 29 ods. 1 písm. a) zákona č. 250/2012 Z. z. – nevykonávanie regulovanej činnosti na základe a v rozsahu povolenia, potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti, alebo potvrdenia o registrácii 1 zistenie v oblasti:
- tepelnej energetiky 1
13. porušenie § 29 ods. 1 písm. l) zákona č. 250/2012 Z. z. – nevykonanie uloženého opatrenia v určenej lehote 1 zistenie, z toho v oblasti:
- tepelná energetika 1
14. porušenie § 14 ods. 7 zákona č. 250/2012 Z. z. – nepredloženie návrhu ceny úradu na schválenie do 15 dní od doručenia povolenia, potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti alebo potvrdenia o registrácii 1 zistenie, z toho v oblasti:
- tepelnej energetiky 1
15. porušenie § 22 ods. 4 písm. b) zákona č. 250/2012 Z. z. – neevidovanie, nezverejňovanie a nevyhodnocovanie údajov o štandardoch kvality a ich nepredloženie úradu na požiadanie 1 zistenie, z toho v oblasti:
- plynárenstva 1
16. porušenie § 17 ods. 12 zákona č. 251/2012 Z. z. – nedoručenie konečného výúčtovania platieb za dodávku elektriny alebo za dodávku plynu odberateľovi elektriny v domácnosti alebo odberateľovi plynu v domácnosti najneskôr do štyroch týždňov po vykonaní zmeny 6 zistení,

z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky	3	
- plynárenstva	3	
17. porušenie § 34 ods. 2 písm. p) zákona č. 251/2012 Z. z. – nepredloženie údajov z evidencie sťažností odberateľov elektriny v domácnosti úradu do 28. februára nasledujúceho roka dodávateľom elektriny 6 zistení, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky	6	
18. porušenie § 6 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. – podnikanie v energetike bez alebo v nesúlade s povolením alebo potvrdením o splnení oznamovacej povinnosti 4 zistenia, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky	2	
- plynárenstva	2	
19. porušenie § 31 ods. 2 písm. ab) zákona č. 251/2012 Z. z. – nepredloženie údajov z evidencie sťažností odberateľov elektriny v domácnosti úradu do 28. februára nasledujúceho roka prevádzkovateľom distribučnej sústavy 3 zistenia, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky	3	
20. porušenie § 69 ods. 2 písm. a) bod 4 zákona č. 251/2012 Z. z. – nezverejnenie obchodných podmienok poskytovania univerzálnej služby dodávateľom plynu a každej ich zmeny na webovom sídle dodávateľa plynu najmenej 30 dní pred účinnosťou tejto zmeny 2 zistenia, z toho v oblasti:		
- plynárenstva	2	
21. porušenie § 69 ods. 2 písm. q) zákona č. 251/2012 Z. z. – nepredloženie údajov z evidencie sťažností odberateľov plynu v domácnosti úradu do 28. februára nasledujúceho roka dodávateľom plynu 2 zistenia, z toho v oblasti:		
- plynárenstva	2	
22. porušenie § 19 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z. z. – nedodržanie postupu zmeny technických podmienok prevádzkovateľom sústavy 2 zistenia, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky		2
23. porušenie § 27 ods. 2 písm. b) zákona č. 251/2012 Z. z. – neuzatvorenie zmluvy o zúčtovaní odchýlky 1 zistenie, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky		1
24. porušenie § 8 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z. z. – nepredloženie návrhu na zápis povolenej činnosti do obchodného registra do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia 1 zistenie, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky		1
25. porušenie § 4 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z. z. – nesplnenie oznamovacej povinnosti 1 zistenie, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky		1
26. porušenie § 5 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. – podnikanie v tepelnej energetike bez povolenia alebo v nesúlade s povolením 6 zistení, z toho v oblasti:		
- tepelná energetika		6
27. porušenie § 11 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. – nesplnenie oznamovacej povinnosti úradu 2 zistenia, z toho v oblasti:		
- tepelná energetika		2
Opatrenia na odstránenie nedostatkov		
Na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri vykonávaní kontroly úrad uložil 68 opatrení, z toho v oblasti:		
- elektroenergetiky		24 opatrení,
- plynárenstva		8 opatrení,
- tepelnej energetiky		30 opatrení,
- vodárenstva		6 opatrení.
Úrad uložil regulovaným subjektom vrátiť odberateľom elektriny a tepla finančné prostriedky, ktoré predstavovali rozdiel medzi uplatnenou cenou a cenou, ktorá mala byť uplatnená podľa platných predpisov v celkovej výške 171 622,64 eura, z toho:		
- odberateľom elektriny	57 355,98 eura	
- odberateľom tepla	114 266,66 eura	

z toho:

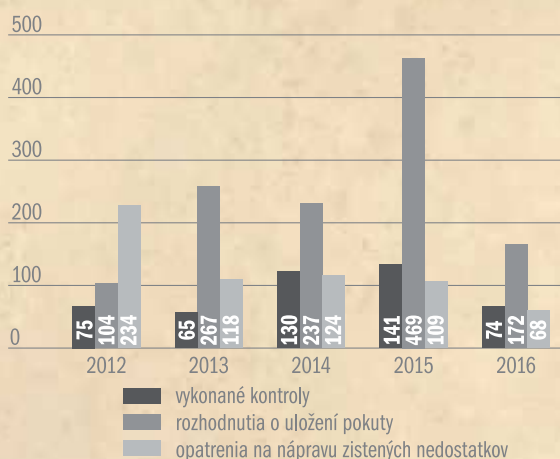
- vo variabilnej zložke maximálnej ceny 97 753,23 eura
- vo fixnej zložke maximálnej ceny 16 513,43 eura

Ukladanie sankcií na I. stupni správneho konania

Úrad ako vecne príslušný správny orgán je v prípade zistenia dopustenia sa spáchania správneho deliktu, porušením zákonom ustanovenej povinnosti zo strany regulovaného subjektu, povinný uložiť mu sankciu a to pokutu.

Úrad v roku 2016 vydal 172 rozhodnutí o uložení pokuty za porušenie povinností, ktoré boli zistené vykonaním kontroly priamo v regulovanom subjekte ako aj prostredníctvom kontroly na úrade.

Prehľad o počte vykonaných kontrol v regulovaných subjektoch, počte uložených opatrení a rozhodnutí o uložení pokuty v rokoch 2012–2016

Pokuty za porušenie zákonom ustanovených povinností v roku 2016

Správne konanie

		Rozhodnutia			
		Vydané		Právoplatné	
		Počet	Pokuta (Eur)	Počet	Pokuta (Eur)
I. Kontroly v regulovaných subjektoch		42	269 850,00	31	222 150,00
II. Kontroly na úrade	- poskytnutie nepravdivých informácií	5	6 000,00	14	19 700,00
	- nesplnenie informačnej povinnosti voči úradu	35	20 500,00	32	19 900,00
	- nepredloženie skutočných nákladov (teplo), údajov (voda)	44	28 200,00	75	43 900,00
	- nevykonávanie reg. činnosti v súlade s právoplatným rozhodnutím alebo potvrdením	3	3 300,00	2	2 500,00
	- nedodržanie cenovej regulácie podľa všeobecne záväzného predpisu vydaného úradom	2	1 000,00	5	2 500,00
	- nepredloženie štandardov kvality	29	14 500,00	29	14 500,00
	- nepredloženie výstupov z evidencie	12	6 000,00	13	6 500,00
Spolu		172	349 350,00	201	331 650,00

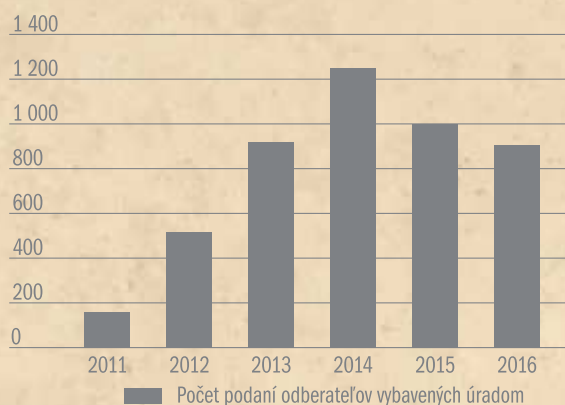
8. PODNETY A SŤAŽNOSTI

Úrad v roku 2016 vybavoval 902 podaní a sťažností odberateľov. Veľká časť z nich sa týkala uzatvárania zmlúv a zmeny dodávateľa.

Tak ako po minulé roky, aj v roku 2016 sa odberatelia obrátili na úrad aj vo veci merania spotreby elektriny a plynu, pripojenia sa do distribučnej siete/sústavy a kvality dodávok. Úrad pracoval na viacerých podaniach, ktoré sa týkali odpojenia kvôli neplateniu pohľadávok, ako aj zákazníckych služieb jednotlivých dodávateľov. V roku 2016 boli úradu doručené niektoré podania, ktoré nepatrili do kompetencie úradu, ktoré úrad postúpil orgánom príslušným na ich vybavenie.

Najčastejšie boli podnety zamerané na ceny elektriny, plynu, tepla a vody, či zmeny dodávateľa a podobne. Z oblasti elektroenergetiky bolo riešených 76 podnetov a týkali sa najmä cien, taríf a zložiek ceny elektriny. Z oblasti plynárenstva úrad v roku 2016 riešil 30 podnetov. Podania sa najčastejšie týkali vyúčtovania a skladby ceny za distribúciu plynu. Z oblasti teplárenstva bolo riešených 232 podnetov, medzi najčastejšie dôvody patrili spôsob rozúčtovania nákladov za dodávku tepla. Vodného hospodárstva sa v roku 2016 týkalo 22 podaní odberateľov, a to najmä oblasti cien. Vecný odbor riešil spolu sedem podaní odberateľov týkajúcich sa straty nároku na podporu, prevádzkových poriadkov a technických podmienok.

Počet podaní odberateľov vybavených úradom v rokoch 2011–2016

9. ALTERNATÍVNE RIEŠENIE SPOROV

Úrad sa dňa 1. 2. 2016 stal orgánom pre alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov podľa osobitnej úpravy spotrebiteľských sporov vyplývajúcej zo zákona č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Prijatie tohto zákona sprevádzala celoslovenská informačná kampaň, čo sa prejavilo aj na počte doručených návrhov na alternatívne riešenie sporu v roku 2016. Od platnosti novej právnej úpravy bolo úradu doručených 32 návrhov na alternatívne riešenie sporu, z toho 24 sa týkalo spotrebiteľských sporov, 6 návrhov na alternatívne riešenie sporu odberateľa mimo domácnosti a 2 návrhy, ktoré boli následne riešené ako podania, keďže nešlo o spory, ktoré je možné riešiť alternatívnym riešením.

Úradu nebol v roku 2016 doručený žiaden návrh na riešenie sporu podľa § 38 zákona č. 250/2012 Z. z.

Počet mimosúdne riešených sporov v roku 2016

Počet doručených návrhov na alternatívne riešenie spotrebiteľského sporu	24
Počet návrhov na alternatívne riešenie sporu podľa § 37	6
Počet návrhov riešených ako podnet	2

10. POVOLENIA NA PODNIKANIE V SIEŤOVÝCH ODVETVIACH

Na základe žiadostí prevádzkovateľov sústav úrad v roku 2016 posúdil a schválil 21 prevádzkových poriadkov, z toho 18 pre miestne distribučné sústavy a 3 pre regionálne distribučné sústavy, SEPS, a.s. a OKTE, a.s. V roku 2016 úrad vydal v plynárenstve 3 rozhodnutia o schválení obchodných a finančných zmlúv a 20 rozhodnutí vo veci predchádzajúceho súhlasu s podmienkami poskytovania služieb spoločnosti eustream, a.s. ako nezávislému prevádzkovateľovi prepravnej siete.

Potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti

Potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti úrad vydal v roku 2016 celkovo 252 potvrdení o splnení oznamovacej povinnosti. Z toho bolo napríklad 152 potvrdení na výrobu a dodávku elektriny vo fotovoltických zariadeniach (67 pre nové zariadenia a 85 pre zmeny potvrdení), 17 potvrdení na výrobu a dodávku elektriny v malých vodných elektrárňach (z toho päť pre nové zariadenia a 12 pre zmeny potvrdení), 15 potvrdení na výrobu a dodávku elektriny v bioplynových staniciach (z toho jedno pre nové zariadenia a 14 pre zmeny potvrdení).

Povolenia na podnikanie v tepelnej energetike

V roku 2016 úrad vydal 11 nových povolení v tepelnej energetike, čo v porovnaní s rokom 2015 predstavuje pokles o polovicu. V priebehu roka 2016 bolo vykonaných 131 zmien vo vydaných povoleniach, z ktorých väčšina bola spôsobená zmenou v rozsahu technických zariadení, prípadne zmenou identifikačných údajov držiteľa povolenia.

Potvrdenia o registrácii v oblasti vodného hospodárstva

V roku 2016 vydal úrad na základe žiadostí regulovaných subjektov o vydanie potvrdenia o registrácii 49 potvrdení o registrácii.

Potvrdenie o registrácii v rokoch 2013 až 2016

	2013	2014	2015	2016
Celkový počet platných potvrdení o registrácii	586	616	636	650

11. REMIT A MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY ÚRADU

Úrad zabezpečoval aj uplatňovanie Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (REMIT). REMIT, okrem nastavenia pravidiel pre účastníkov trhu aktívnych na veľkoobchodných trhoch s energiou (ďalej len „VOTE“), zakazuje zneužívanie dôverných informácií v obchodnom styku a manipuláciu s trhom. Za účelom monitorovania VOTE zriadila ACER v energetike celoeurópsky registračný a monitorovací systém, tzv. CEREMP.

Proces overovania a schvaľovania registračných žiadostí účastníkov VOTE v slovenskom systéme CEREMP bol v roku 2016 vykonávaný v rámci náplne práce oddelenia pre medzinárodné vzťahy. V priebehu roka 2016 bolo schválených 33 registrácií účastníkov trhu a 145 aktualizácií údajov. Pracovníci úradu komunikovali s účastníkmi VOTE telefonicky, prípadne prostredníctvom špeciálnej elektronickej schránky pre účely REMIT. Úrad poskytoval účastníkom VOTE informácie aj prostredníctvom sekcie REMIT na svojom webovom sídle. Celkovo bolo ku koncu roka 2016 v národnom registri CEREMP zaregis-

12. ĽUDSKÉ ZDROJE A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA

trovaných 93 užívateľských účtov a 91 účastníkov trhu. Dvaja z registrovaných účastníkov slovenského VOTE boli zahraničnými spoločnosťami a to z Ukrajiny a Švajčiarska.

Medzinárodná spolupráca

V roku 2016 úrad uskutočnil spolu 24 zahraničných pracovných ciest týkajúcich sa prevažne spolupráce úradu s Regionálnou asociáciou energetických regulačných orgánov (ďalej len „ERRA“) a ACER. Spolupráca s ERRA bola zameraná hlavne na výmenu skúseností v regulačnej praxi členov ERRA a na prípravu 15. medzinárodnej konferencie o investíciách a regulácii v energetike v Bratislave. Okrem účasti na rôznych odborných energetických fórach a konferenciách sa zástupcovia úradu taktiež zúčastňovali aktivít individuálnej spolupráce medzi regulátormi, napríklad v rámci iniciatívy regulátorov regiónu V4 účasťou na činnosti pracovnej skupiny pre analýzu cien energií, stretnutí pri príprave projektu plynárenského prepojenia medzi Slovenskou republikou a Poľskom a bilaterálnych stretnutí za účelom posilnenia spolupráce na poli regulácie v energetike.

V roku 2016 úrad aktívne pôsobil aj ako hostiteľ zahraničných delegácií. V máji a septembri sa na pozvanie úradu uskutočnilo zasadnutie na najvyššej úrovni regulačných úradov V4. Jednou z vrcholných udalostí globálneho energetického sektora bola medzinárodná konferencia ERRA o investíciách a regulácii v energetike v októbri 2016 v Bratislave, ktorú úrad hostil a spoluorganizoval. Konferencia mala u zahraničných účastníkov mimoriadne priaznivý ohlas a úrad sa ňou predstavil vo veľmi dobrom svetle a významne prispel k zvýšeniu povedomia o Slovenskej republike a slovenskom energetickom sektore vo svete.

Úrad zamestnával k 31. 12. 2016 114 zamestnancov (pri plánovanom počte 124 zamestnancov), z toho 97 zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere a 17 zamestnancov v pracovnom pomere pre výkon prác vo verejnom záujme. Na pracoviskách mimo sídla služobného úradu v Bratislave, teda na pracoviskách odboru kontroly so sídlom v Trenčíne, Košiciach, Martine a na pracovisku odboru monitoringu a analýz v Martine, bolo z uvedeného počtu zamestnaných 26 zamestnancov.

Vydal/Published by:
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
Regulatory Office for Network Industries
Bajkalská 27, Bratislava, 2017

Editoval/Edited by: **Radoslav Igaz**
Preklad/Translation: **FOMI s.r.o.**
Dizajn/Design: **Michal Lašut**
Realizácia/Realisation: **FOMI s.r.o.**